

ULBS

Universitatea "Lucian Blaga" din Sibiu

Școala doctorală interdisciplinară

Domeniul de doctorat: drept

REZUMATUL TEZEI DE DOCTORAT CU TITLUL

**OBLIGAȚII PATRIMONIALE DINTRE MEMBRII FAMILIEI ȘI
POSIBILITATEA EXECUTĂRII LOR SILITE PE CALEA POPRIRII**

doctorand:

DANIEL VASILE MARIN

conducător științific:

TEODOR BODOAȘCĂ

SIBIU 2019

CUPRINSUL
REZUMATULUI TEZEI DE DOCTORAT

CUPRINSUL TEZEI DE DOCTORAT.....	3
CUVINTE CHEIE.....	13
INTRODUCERE.....	13
PREZENTARE SINTEȚICĂ A CAPITOLELOR TEZEI DE DOCTORAT.....	16
CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI FINALE.....	46
BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ.....	51

CUPRINSUL TEZEI DE DOCTORAT

1. SUMAR.....	2
2. INTRODUCERE.....	15
3. CAPITOLUL I PRIVIRE DE ANSAMBLU ASUPRA OBLIGAȚIILOR CIVILE PATRIMONIALE.....	18
3.1. PRECIZĂRI TERMINOLOGICE	
3.1.1. <i>Aspecte generale.....</i>	18
3.1.2. <i>Obligația civilă patrimonială ca raport juridic obligațional.....</i>	21
3.1.3. <i>Definiția obligației civile patrimoniale.....</i>	25
3.2. ASPECTE GENERALE DESPRE CLASIFICAREA OBLIGAȚIILOR CIVILE PATRIMONIALE.....	27
3.2.1. <i>Precizări prealabile.....</i>	27
3.2.2. <i>Clasificarea obligațiilor civile patrimoniale după izvor.....</i>	28
3.2.3. <i>Clasificarea obligațiilor civile patrimoniale după obiect.....</i>	30
3.2.3.1. <i>Precizări prealabile.....</i>	30
3.2.3.2. <i>Obligații de a da, de a face sau de a nu face ceva.....</i>	30
3.2.3.3. <i>Obligații de rezultat și obligații de mijloace.....</i>	33
3.2.3.4. <i>Obligații pecuniare și obligații de altă natură.....</i>	42
3.2.4. <i>Clasificarea obligațiilor civile patrimoniale după cum pot fi sau nu executate silit.....</i>	45
3.2.4.1. <i>Precizări prealabile.....</i>	45
3.2.4.2. <i>Obligații perfecte.....</i>	46
3.2.4.3. <i>Obligații naturale.....</i>	47

3.2.5. Clasificarea obligațiilor civile patrimoniale după opozabilitatea lor.....	49
3.2.5.1. Precizări prealabile.....	49
3.2.5.2. Obligații obișnuite.....	50
3.2.5.3. Obligații reale (<i>propter rem</i>).....	51
A. Aspecte generale.....	51
B. Specii ale obligațiilor <i>propter rem</i>	52
a. Obligații funciare.....	52
b. Obligații cinegetice.....	52
c. Obligațiile proprietarului unui edificiu sau construcții ruinate.....	53
d. Obligații reale accesorii dreptului de uzufruct.....	53
3.2.5.4. Obligații <i>scriptae in rem</i>	53
4. CAPITOLUL II ANALIZA OBLIGAȚIILOR PATRIMONIALE DINTRE	
MEMBRII FAMILIEI SUSCEPTIBILE DE EXECUTARE SILITĂ PE CALEA	
POPRIIRII.....	55
4.1. ASPECTE GENERALE.....	55
4.2. INDEMNIZAȚIA PENTRU ACOPERIREA CHELTUIELILOR DE INSTALARE	
A FOSTULUI SOȚ ÎNTR-O ALTĂ LOCUINȚĂ.....	60
4.2.1. <i>Precizări prealabile</i>	60
4.2.2. <i>Înțelesul expresiei „locuința familiei”</i>	61
4.2.3. <i>Atribuirea beneficiului contractului de închiriere și a locuinței comune a</i>	
<i>soților</i>	63
4.2.4. <i>Indemnizația pentru acoperirea cheltuielilor de instalare într-o altă locuință</i>	66
4.3. OBLIGAȚIA SOȚILOR DE A-ȘI ACORDA SPRIJIN MATERIAL RECIPROC ȘI	
DE A CONTRIBUI LA CHELTUIELILE CĂSĂTORIEI.....	69
4.3.1. <i>Precizări prealabile</i>	69

4.3.2. <i>Obligația soților de a-și acorda sprijin material reciproc</i>	71
4.3.3. <i>Obligația soților de a contribui la cheltuielile căsătoriei</i>	72
4.4. OBLIGAȚIA SOȚULUI DE A PLĂȚI O COMPENSAȚIE CELUIALT SOȚ DACĂ ACESTA A CONTRIBUIT LA ACTIVITATEA LUI PROFESIONALĂ.....	75
4.5. OBLIGAȚIA DE ÎNTREȚINERE ÎNTRE SOȚI.....	78
4.5.1. <i>Precizări prealabile</i>	78
4.5.2. <i>Condițiile obligației de întreținere între soți</i>	78
4.5.2.1. <i>Existența calității de soț</i>	78
4.5.2.2. <i>Aspecte particulare ale obligației legale de întreținere între soți</i>	80
4.6. OBLIGAȚIA LEGALĂ DE ÎNTREȚINERE ÎNTRE PĂRINȚI ȘI COPIL.....	83
4.6.1. <i>Precizări prealabile</i>	83
4.6.2. <i>Clarificări terminologice</i>	85
4.6.3. <i>Fundamentul obligației legale de întreținere între părinți și copii</i>	86
4.6.4. <i>Particularitățile obligației legale de întreținere a copilului de către părinți în cadrul autorității părintești</i>	88
4.6.5. <i>Aspecte particulare ale obligației de întreținere între părinți și copii</i>	92
4.6.6. <i>Obligația legală de întreținere a copilului de către părinți în caz de divorț</i>	98
4.6.7. <i>Particularitățile obligației legale de întreținere față de anumite categorii de copii</i>	98
4.6.7.1. <i>Situația copilului la a cărui întreținere a contribuit soțul părintelui său</i>	99
4.6.7.2. <i>Situația copilului întreținut de o persoană care a fost obligată la întreținere ori care i-a dat întreținere fără a avea obligația legală</i>	102
4.6.7.3. <i>Situația copilului major aflat în continuarea studiilor</i>	103
4.7. OBLIGAȚIA LEGALĂ DE ÎNTREȚINERE ÎNTRE FOȘTII SOȚI.....	105
4.8. DREPTUL LA DESPĂGUBIRI AL FOSTULUI SOȚ DIVORȚAT.....	110

4.9. PRESTAȚIA COMPENSATORIE.....	112
4.9.1. <i>Precizări prealabile</i>	112
4.9.2. <i>Natura juridică și condițiile prestației compensatorii</i>	114
4.9.3. <i>Stabilirea, forma, cuantumul, modificarea, garanții și încetarea prestației compensatorii</i>	120
4.9.3.1. Stabilirea prestației compensatorii.....	120
4.9.3.2. Forma prestației compensatorii.....	122
4.9.3.3. Durata prestației compensatorii.....	123
4.9.3.4. Modificarea prestației compensatorii.....	123
4.9.3.5. Garanții.....	125
4.9.3.6. Încetarea prestației compensatorii.....	125
4.9.3.7. Instanța de judecată competentă să dispună stabilirea, modificarea și încetarea prestației compensatorii.....	126
5. CAPITOLUL III ASPECTE GENERALE DESPRE POPRIRE.....	128
5.1. CONCEPTUL DE POPRIRE ȘI IMPORTANȚA EI.....	128
5.2. NATURA JURIDICĂ A POPRIRII.....	132
6. CAPITOLUL IV PRIVIRE DE ANSAMBLU ASUPRA POPRIRII EXECUTORII.....	135
6.1. SUBIECTELE POPRIRII.....	135
6.1.1. <i>Precizări prealabile</i>	135
6.1.2. <i>Creditorul popritor</i>	137
6.1.3. <i>Debitorul poprit</i>	139
6.1.4. <i>Terțul poprit</i>	140
6.2. OBIECTUL POPRIRII.....	142
6.2.1. <i>Precizări prealabile</i>	142

6.2.2. <i>Bunurile care pot face obiectul popririi</i>	143
6.2.2.1. Sumele de bani.....	143
6.2.2.2. Titlurile de valoare sau alte bunuri mobile corporale.....	145
6.2.2.3. Sumele de bani, titlurile de valoare și alte bunuri mobile corporale viitoare ale debitorului.....	149
6.2.2.4. Bunurile mobile corporale.....	150
6.2.3. <i>Bunurile care nu pot face obiectul popririi</i>	152
6.2.3.1. Precizări prealabile.....	152
6.2.3.2. Sumele destinate unei afecțiuni speciale prevăzută de lege și asupra cărora debitorul este lipsit de dreptul de dispoziție.....	153
6.2.3.3. Sumele reprezentând credite nerambursabile și finanțări primite de la instituții naționale sau internaționale pentru derularea unor programe ori proiecte.....	154
6.2.3.4. Sumele aferente plății drepturilor salariale viitoare pe o perioadă de 3 luni de la data înființării popririi.....	154
6.2.3.5. Alocațiile de stat și indemnizațiile pentru copii, ajutoarele pentru îngrijirea copilului bolnav, ajutoarele de maternitate, cele acordate în caz de deces, bursele de studii acordate de stat, diurnele, precum și orice alte indemnizații cu destinație specială.....	155
6.2.4. <i>Limitele popririi</i>	156
6.3. ÎNFIINȚAREA POPRIRII	162
6.3.1. <i>Precizări prealabile</i>	162
6.3.2. <i>Cererea de poprire</i>	163
6.3.3. <i>Competența executorului judecătoresc de a înființa poprirea</i>	168
6.3.4. <i>Lipsa somației</i>	172
6.3.5. <i>Înștiințarea debitorului</i>	175
6.3.6. <i>Efectele înființării popririi</i>	176
6.3.6.1. Precizări prealabile.....	176

6.3.6.2. Indisponibilizarea sumelor, titlurilor de valoare sau a bunurilor urmăribile.....	176
6.3.6.3. Întinderea indisponibilizării.....	179
6.3.6.4. Întreruperea prescripției.....	180
6.3.6.5. Încetarea indisponibilizării.....	180
6.3.6.6. Convertirea în lei a sumelor în valută sau a sumelor în lei ori în valută într-o altă valută.....	182
6.3.7. <i>Publicitatea popririi</i>	183
6.3.7.1. Precizări prealabile.....	183
6.3.7.2. Publicitatea popririi în general.....	183
6.3.7.3. Publicitatea specială a popririi, în cazul sumelor de bani, titlurilor de valoare și bunurilor mobile corporale.....	184
6.3.7.3. Radierea înscrierii popririi în cartea funciară sau în alte registre de publicitate.....	185
6.3.8. Continuarea popririi.....	186
6.3.8.1. Precizări prealabile.....	185
6.3.8.2. Continuarea popririi în cazul în care debitorul își schimbă locul de muncă sau se pensionează.....	186
6.3.8.3. Continuarea popririi în cazul în care debitorul părăsește unitatea fără să i se cunoască noul loc de muncă.....	188
6.4. EXECUTAREA POPRIRII.....	188
6.4.1. <i>Obligațiile terțului poprit</i>	188
6.4.1.1 Precizări prealabile.....	188
6.1.1.2. Obligațiile privind consemnarea valorilor poprite și efectuarea plății direct către creditorul popritor.....	189
A. Efectuarea plății în cazul în care sunt înființate mai multe popriri.....	189
B. Consemnarea sumelor de bani și indisponibilizarea bunurilor mobile corporale...	190

C. Efectuarea plății direct către creditorul popritor.....	191
6.4.1.3. Efectuarea plății în cazul în care sunt înființate mai multe popriri.....	192
6.4.1.4. Obligațiile terțului poprit, în mâinile căruia se află bunurile mobile incorporale.....	193
6.1.4.5. Apărările terțului poprit.....	194
6.4.2. Eliberarea și distribuirea sumei consemnate.....	195
6.4.3. Distribuirea sumelor de bani în cazul popririlor care depășesc cuantumul sumei urmărite.....	196
6.5. VALIDAREA POPRIRII.....	197
6.5.1. <i>Precizări prealabile</i>	197
6.5.2. <i>Părțile în cazul procedurii de validare a popririi</i>	199
6.5.3. <i>Competența instanței de judecată de a dispune validarea popririi</i>	201
6.5.4. <i>Cererea de validare a popririi</i>	202
6.5.5. <i>Judecarea cererii de validare a popririi</i>	205
6.5.6. <i>Soluțiile instanței de validare a popririi</i>	208
6.5.7. <i>Căile de atac împotriva hotărârii judecătorești pronunțate în materie de validare a popririi</i>	210
6.5.8. <i>Efectele hotărârii judecătorești prin care s-a dispus validarea popririi</i>	211
6.5.8.1. <i>Precizări prealabile</i>	211
6.5.8.2. <i>Natura juridică A hotărârii de validare a popririi</i>	212
6.5.8.3. <i>Obligațiile terțului poprit după validarea popririi</i>	213
6.5.8.4. <i>Declanșarea altor urmăriri silite împotriva debitorului poprit</i>	213
6.5.8.5. <i>Intabularea dreptului de ipotecă în favoarea creditorilor care au obținut validarea</i>	213
6.5.9. <i>Desființarea popririi</i>	213

7. CAPITOLUL V POPRIREA ASIGURĂTORIE.....	217
7.1. PRECIZĂRI PREALABILE.....	217
7.2. DEFINIȚIA ȘI NATURA JURIDICĂ A POPRIII ASIGURĂTORII.....	218
7.3. SUBIECTELE POPRIII ASIGURĂTORII.....	220
7.4. OBIECTUL POPRIII ASIGURĂTORII.....	220
7.5. CONDIȚIILE DE ÎNFIINȚARE A POPRIII ASIGURĂTORII.....	221
7.5.1. <i>Precizări prealabile</i>	221
7.5.2. <i>Creanța creditorului este constatată printr-un înscris și este exigibilă</i>	222
7.5.3. <i>Creanța creditorului nu este constatată printr-un înscris</i>	223
7.5.4. <i>Creanța nu este exigibilă</i>	223
7.6. INSTITUIREA POPRIII ASIGURĂTORII.....	224
7.6.1. Cererea de instituire a popririi asiguratorii.....	224
7.6.2. Instanța competentă să dispună instituirea popririi asiguratorii.....	227
7.6.3. <i>Soluționarea cererilor de instituire a popririi asiguratorii</i>	228
7.6.4. <i>Căile de atac împotriva încheierii de instituire a popririi asiguratorii</i>	231
7.6.4.1. <i>Precizări prealabile</i>	231
7.6.4.2. <i>Apelul</i>	231
7.6.4.3. <i>Recursul</i>	232
7.7. EXECUTAREA POPRIII ASIGURĂTORII.....	232
7.7.1. <i>Precizări prealabile</i>	232
7.7.2. <i>Competența executorului judecătoresc</i>	233
7.7.3. <i>Executarea popririi asiguratorii asupra bunurilor mobile</i>	234
7.7.4. <i>Executarea popririi asiguratorii asupra valorilor supuse unor formalități de publicitate</i>	234

7.7.5. <i>Contestația la executare în cazul popririi asigurătorii</i>	235
7.8. DESFIINȚAREA DE DREPT A POPRIRII ASIGURĂTORII.....	235
7.9. RIDICAREA POPRIRII EXECUTORII.....	236
7.9.1. <i>Precizări prealabile</i>	236
7.9.2. <i>Debitorul dă o garanție îndeșulătoare</i>	237
7.9.3. <i>Cererea de poprire a fost anulată, respinsă, perimată ori, s-a renunțat la judecată</i>	238
7.9.3. <i>Valorificarea bunurilor poprite</i>	240
8. BIBLIOGRAFIE	241
10. CONCLUZII ȘI PROPUNERI DE LEGE FERENDA	251

MULȚUMIRI

Primul meu gând se îndreaptă către coordonatorul meu științific, domnul prof. univ.dr. Teodor Bodoașcă, caruia îi mulțumesc sincer pentru asidua sa îndrumare, sprijinire și motivare în această perioadă de pregătire a doctoratului și de elaborare a tezei. Îi sunt recunoscător domnului profesor pentru că mi-a acordat șansa de a aborda această temă de doctorat, oferindu-mi oportunitatea de a progresa atât din punct de vedere teoretic, cât și din punct de vedere profesional.

Totodată, îmi exprim gratitudinea față de membrii comisiei de evaluare a lucrării pentru disponibilitatea manifestată, concretizată fiind prin sfaturile, criticile și sugestiile indicate.

Mulțumirile mele se întreaptă și către colegii din școala doctorală, împreună cu care am dezbătut numeroase teme și care mi-au sporit cunoștințele în domeniul științelor juridice. De asemenea, le mulțumesc familiei mele și prietenilor mei pentru înțelegerea și suportul lor, exprimate pe parcursul demersului de cercetare doctorală.

CUVINTE CHEIE

Drepturi procesuale civile, obligația civilă patrimonială, familia și membrii familiei, obligațiile dintre membrii familiei, executare silită, titlu executoriu, poprirea, poprirea asiguratorie.

INTRODUCERE

Teza de doctorat cu tema „Obligații patrimoniale dintre membrii familiei și posibilitatea executării lor silite pe calea popririi” oferă o analiză aprofundată a actualelor reglementări interne ale României destinate acestor instituții juridice.

În acord cu opinia doctrinară majoritară, consider că poprirea are un caracter mixt: act de conservare; act de executare. Sub primul aspect, poprirea ține de dreptul substanțial al obligațiilor și, sub al doilea aspect, de cel procesual al executării silite a obligațiilor. Acesta este, în fapt, argumentul logico-juridic care fundamentează asocierea unor obligații patrimoniale dintre membrii familiei cu instituția juridică a popririi.

Din punctul meu de vedere, această asociere nu este întâmplătoare, întrucât a fost potențată de preocupările științifice aprofundate în domeniul dreptului familiei ale conducătorului de doctorat, domnul profesor Teodor Bodoașcă, dar și de experiența mea profesională în materie de executare silită a titlurilor executorii.

Pentru fundamentarea științifică a tezei de doctorat, am utilizat lucrări științifice din doctrina autohtonă și soluții ale instanțelor de judecată române. Deosebit de utile au fost și unele incursiuni în dreptul comparat, în special în sistemul de drept francez și al Republicii Moldova.

Pentru a evidenția specificitatea acestor instituții juridice și realizarea obiectivelor științifice propuse, am structurat Teza în cinci capitole, dintre care primele două sunt destinate diverselor aspecte legate de obligațiile civile patrimoniale, în general, respectiv obligațiilor patrimoniale dintre membrii familiei, în special, iar ultimele două instituției juridice a popririi.

Introducerea este destinată prezentării motivelor care au fundamentat ideea de a opta pentru analiza științifică a reglementărilor legale destinate unor obligații patrimoniale dintre membrii familiei susceptibile de executare silită pe calea popririi, stabilirii obiectivelor și metodelor de cercetare științifică utilizate pentru elaborarea Tezei de doctorat.

După cum am afirmat anterior, opțiunea pentru tema „Obligații civile patrimoniale dintre membrii familiei susceptibile de executare silită pe calea popririi” a fost influențată de preocupările științifice ale conducătorului de doctorat în domeniul raporturilor juridice de familie, dar și de preocupările mele profesionale în materie de executare silită. De asemenea, frecvența relativ mare cu care, în practică, se recurge la executarea silită a unor obligații civile patrimoniale pe calea popririi, mai ales a obligațiilor legale de întreținere între membrii sau foștii membri ai familiei, a constituit un argument în acest sens. Datorită utilității ei practice, legiuitorul român a manifestat o preocupare constantă pentru perfecționarea reglementărilor destinate popririi, urmărind extinderea aplicabilității ei și simplificarea aspectelor procedurale.

Pentru a facilita acest demers, primul Capitol al Tezei l-am destinat realizării unei priviri de ansamblu asupra obligațiilor civile patrimoniale în general, însă cu relevanță teoretică și practică în cadrul temei Tezei de doctorat. Din această perspectivă, am analizat conceptul de obligație civilă patrimonială, izvoarele obligațiilor civile și clasificarea obligațiilor civile după principalele criterii.

Într-o succesiune, pe care o consider firească, următorul Capitol este destinat analizei unor obligații patrimoniale dintre membrii familie susceptibile de executare silită pe calea popririi. Uneori, depășind granițele acestui obiectiv, am realizat analize aprofundate în legătură cu regimul juridic al acestor obligații în contextul actualului Cod civil.

Cu referire la poprire, în pofida faptului că în doctrină există lucrări cu caracter monografic pe această temă, acestea sunt elaborate anterior datei la care actualul Cod de procedură civilă român a intrat în vigoare (15 februarie 2013). De fapt, am identificat doar o singură monografie care are obiect de analiză poprirea, așa cum aceasta este reglementată de actualul Cod de procedură civilă, publicată chiar în anul 2013, însă înainte de producerea evenimentului¹. La șase ani de la data intrării în vigoare a noului Cod de procedură civilă, fără pretenția că, sub acest aspect, am realizat o lucrare perfectă, consider că analiza sistematică și chiar sistemică a problematicii popririi își dezvăluie atât utilitatea teoretică și practică, cât și rolul de a inventaria creativ principalele opțiuni normative, opinii doctrinare și soluții jurisprudențiale conturate în contextul noilor reglementări.

¹A se vedea I. Rebeca, *Poprirea în noul Cod de procedură civilă*; Editura Hamangiu, București, 2013.

La realitatea doctrinară prezentată se adaugă și faptul că, în literatura de specialitate română, nu poate fi identificată o lucrare în care problema teoretică și practică a executării silită a unor obligații patrimoniale de familie să fie asociată popririi.

De fapt, în cadrul Tezei de doctorat, principalul obiectiv științific propus este realizarea unei analize aprofundate a dispozițiilor legale destinate unor obligații patrimoniale de familie susceptibile de executare silită pe calea popririi, precum și a celor referitoare la regimul juridic al popririi, ca atare. Sub ambele aspecte, mi-am propus atât explicarea logico-juridică a normelor legale incidente sau aflate în conexiune cu acestea, identificarea eventualelor inadvertențe normative, precum și fundamentarea unor propuneri *de lege ferenda* pentru eliminarea lor. În vederea realizării acestui obiectiv științific, acolo unde a fost cazul, am făcut apel la dreptul comparat, în special la soluții normative din sistemul de drept francez și cel al Republicii Moldova.

Pentru motive de sistematizare, în finalul tezei de doctorat, în cadrul concluziilor, am realizat o sinteză a principalelor propuneri *de lege ferenda* avansate în cadrul Tezei de doctorat.

Pentru fundamentarea științifică a Tezei de doctorat am utilizat un vast fond bibliografic, în special lucrări de specialitate ale unor autori români contemporani, de prestigiu științific incontestabil, între care îi evoc pe Alexandru Bacaci, Teodor Bodoașcă, Codruța Hageanu, Eugen Hurubă, Emese Florian, Călina Jugastru, Ioan Leș, Evelina Oprina, Ioan Gârbuleț, Liviu Pop, Teofil Pop și Ovidiu Ungureanu.

Sub aspectul metodologiei de cercetare științifică, am utilizat metoda istorică, logică și comparativă.

Metoda istorică a facilitat analiza evoluției în timp a reglementărilor interne care privesc obligațiile patrimoniale dintre membrii familiei și popririi, identificarea elementelor de continuitate și discontinuitate, precum și a celor de progres sau chiar a unora de regres normativ.

Metoda logică am utilizat-o pentru a stabili sensul normelor juridice destinate acestor instituții juridice cu ajutorul regulilor logicii formale și a raționamentelor logice.

Metoda comparativă am folosit-o pentru a identifica elementele convergente sau divergente în cadrul analizei succesiunii în timp a reglementărilor ce privesc obligațiile patrimoniale dintre soți și popririi în dreptul comparat.

PREZENTARE SINTETICĂ A CAPITOLELOR TEZEI DE DOCTORAT

Teza de doctorat cu tema „Obligații patrimoniale dintre membrii familiei și posibilitatea executării lor silite pe calea popririi”, este echilibrat structurată în cinci capitole, dintre care primele două sunt destinate diverselor aspecte legate de obligațiile civile patrimoniale, în general, respectiv obligațiilor patrimoniale dintre membrii familiei, în special, iar ultimele două - instituției juridice a popririi.

Obiectivul general al primului Capitol intitulat ”Privire de ansamblu asupra obligațiilor civile patrimoniale” este de a analiza diverse opțiuni normative și doctrinare în legătură cu expresia “obligație civilă patrimonială”, precum și de a oferi o privire de ansamblu asupra izvoarelor obligațiilor civile patrimoniale, împreună cu o analiză a principalelor obligații civile reglementate de actualul Cod civil român. Este alcătuit din 2 subcapitole principale, astfel : 1.1. “*Precizări terminologice*” – prezintă definiții ale obligației civile, în general și ale obligației civile patrimoniale, în special, raportat la raportul juridic obligațional; 1.2. „*Aspecte generale despre clasificarea obligațiilor civile patrimoniale*” – sunt prezentate clasificările obligațiilor civile patrimoniale după izvor, după obiect, după sancțiune și după opozabilitatea lor.

Stricto sensu, obligația civilă este unul din elementele raportului juridic stabilit între debitor și creditor. Ca element al acestui raport juridic, obligația civilă reprezintă îndatorirea subiectului pasiv, numit *debitor*, de a executa o prestație în folosul creditorului, sub sancțiunea constrângerii de stat². Creditorul, având posibilitatea să pretindă debitorului efectuarea prestației respective, dispune de un drept de creanță asupra patrimoniului acestuia din urmă, în virtutea căruia, la nevoie, îi poate urmări silit bunurile pentru satisfacerea acestuia³. Deci, conținutul raportului juridic obligațional cuprinde două laturi: una activă, alcătuită din dreptul de creanță al creditorului, în virtutea căruia acesta poate pretinde subiectului pasiv să dea, să facă sau să nu facă ceva și, în caz de nevoie, să apeleze la forța de constrângere exercitată de către stat prin

² Pentru că acesta este sensul larg (*lato sensu*) al noțiunii de obligație, a se vedea, S. Angheni, *Drept civil. Teoria generală a obligațiilor*, Editura Oscar Print, 1995, p. 3.

³ *Ibidem*.

organele sale abilitate pentru a obține executarea silită a prestațiilor respective; una pasivă, alcătuită din prestația la care s-a îndatorat debitorul⁴.

În sens restrâns, obligația civilă își are originea în actele și faptele juridice ale subiecților de drept, persoane fizice sau juridice, ori, altfel spus, în voința particulară a subiecților de drept. În acest sens se vorbește despre obligații civile subiective. Este o astfel de obligație, spre exemplu, obligația asumată de cumpărător de a plăti prețul pentru lucrul cumpărat, urmare unui contract de vânzare-cumpărare încheiat, în condițiile legii, cu o altă persoană.

Lato sensu, obligația reprezintă o îndatorire juridică generală sau particulară ce revine subiecților de drept, persoane fizice sau juridice, urmare manifestării de voință a legiuitorului. În categoria obligațiilor generale intră, spre exemplu, obligația persoanelor fizice de a-și exercita drepturile constituționale cu bună-credință, fără să încalce drepturile celorlalți, prevăzută de art. 57 din Constituție. În raport cu subiectele de drept vizate, aceste îndatoriri, avându-și izvorul în voința legiuitorului, au caracter obiectiv. În schimb, obligațiile particulare sunt acele obligații care incumbă anumitor categorii persoane față de alte persoane. Spre exemplu, este circumscrisă acestei categorii, obligația părinților de a supraveghea și îngriji copiii sau obligația legală de întreținere dintre diverse persoane. Și aceste îndatoriri au caracter obiectiv.

După **criteriul izvorului sau originii**, obligațiile civile patrimoniale sunt născute din acte juridice și obligații generate de fapte juridice⁵.

Izvoarele obligațiilor civile patrimoniale subiective sunt enumerate de art. 1165 C. civ. Acest articol, după ce menționează contractul, actul juridic unilateral, gestiunea de afaceri, îmbogățirea fără justă cauză, plata nedatorată și fapta ilicită, se referă la „oricare alt act sau fapt”⁶, de care legea leagă nașterea unei obligații. Fără prea multe eforturi de analiză, se constată

⁴ A se vedea L. Pop, *Tratat de drept civil. Obligațiile*, Vol. I, *Regimul juridic general*, Editura C. H. Beck, București, 2006, p. 20 și urm.

⁵ Pornindu-se de la reglementările Codului civil român din anul 1864, după acest criteriu, în doctrină s-a considerat că obligațiile civile luau naștere din contracte, cvasicontracte, delikte și cvasidelikte. Această reglementare și, implicit, clasificare a obligațiilor civile patrimoniale, preluată din Codul civil francez din anul 1804, a fost denunțată cu mult timp în urmă ca fiind artificială, neștiințifică și incompletă (pentru detalii, a se vedea I. Fl. Popa, *op. cit.*, p. 11). Originea acestei clasificări a obligațiilor trebuie căutată în vechiul drept roman (*etapa postclasică*) din timpul împăratului Iustinian (n. 482 – m. 565, împărat bizantin în perioada 527-565).

⁶ Exprim opinia că, în contextul art. 1165 C. civ., termenul „fapt” are înțelesul de „faptă” sau, într-o altă exprimare, de acțiune sau inacțiune producătoare de drepturi sau obligații civile subiective. Utilizarea acestui termen este reflexul terminologiei utilizate în construcția unor norme din vechiul Cod civil (a se vedea, spre exemplu, art.

că enumerarea din prima parte a textului art. 1165 C. civ. este reflexul concepției autorilor vechiului Cod civil român cu privire la originea obligațiilor. Semnalez că autorii actualului Cod civil au renunțat la noțiunile de *cvasicontract*⁷, *delict* și *cvasidelict*⁸.

Un aspect de noutate, introdus de art. 1165 C. civ., este calificarea expresă a actului juridic unilateral ca izvor de obligații.

Referirea generică din partea finală a art. 1165 la „orice act sau fapt” exprimă atașamentul autorilor actualului Cod civil față de concepția modernă referitoare la izvorul obligațiilor civile patrimoniale subiective (actele și faptele juridice)⁹. În opinia mea, invocarea oricărui act sau fapt din finalul art. 1165 C. civ., face inutilă referirea la contract, act unilateral, gestiunea de afaceri, îmbogățirea fără justă cauză, plata nedatorată și fapta ilicită, din prima parte a textului.

De asemenea, din punct de vedere logico-juridic, actele sau faptele juridice dau naștere, modifică sau sting raporturi juridice, în conținutul cărora se regăsesc diverse drepturi și obligații civile subiective. Practic, în finalul textului art. 1165 C. civ. ar fi trebuit să se facă referire la nașterea unui raport juridic și, nicidecum, la nașterea unei obligații.

539, art. 620, art. 767 și art. 828). Remarc că, strict juridic, între termenul „fapt” și „faptă” nu poate fi pus semnul identității. În înțelesul curent din limba română modernă, „faptul” are semnificația de întâmplare sau împrejurare reală, iar „fapta” înseamnă o acțiune sau inacțiune umană (a se vedea *Dex*, p. 367).

⁷ Termenul *cvasicontract* a evocat o apropiere de contract. Practic, în cazul așa-ziselor *cvasicontracte* nu era îndeplinită cerința esențială pentru existența contractului – acordul de voințe dintre părți. Raportul juridic obligațional ia naștere independent de acordul părților implicate în *cvasicontract*. Au fost considerate *cvasicontracte* gestiunea de afaceri, plata nedatorată și îmbogățirea fără justă cauză. În actualul Cod civil, aceste operațiuni juridice, chiar dacă nu mai sunt denumite generic *cvasicontracte*, continuă să fie izvoare de obligații, fiind enumerate de art. 1665 și sunt considerate fapte juridice licite, conform art. 1330-1340, 1341-1344, respectiv 1345-1348.

⁸ Noțiunile *delict* și *cvasidelict* au indicat conduite umane ilicite, prin care se cauzează un prejudiciu altei persoane. În acord cu cele exprimate în doctrină, diferența dintre ele a fost inutilă și nu a avut nicio relevanță practică (a se vedea A. – A. Moise, *op. cit.*, p. 1289). Sub aspectul vinovăției, *delictul* era considerat o faptă prejudiciabilă săvârșită cu intenție, iar *cvasidelictul* din culpă. Se observă că, în prezent, în temeiul art. 16 alin. (1) C. civ., subiectele de drept răspund pentru faptele lor comise cu intenție sau din culpă. Răspunderea pentru asemenea fapte intervine numai dacă prin lege nu se prevede altfel. Practic, această condiție, prevăzută în debutul art. 16 alin. (1) C. civ., evocă faptul că, prin excepție (în cazurile anume prevăzute de lege), răspunderea civilă poate fi angajată și în situația în care persoana a acționat fără vinovăție. Este cazul așa-zisei răspunderi civile obiective. Exemplele clasice sunt oferite art. 1375 și art. 1376 C. civ., care reglementează răspunderea pentru prejudiciile cauzate de animale, respectiv răspunderea pentru prejudiciile cauzate de lucruri.

⁹ Această clasificare a obligațiilor nu este absolut modernă. Gaius, în lucrarea sa *Institutionis*, afirma că *omnisenim obligatio vel ex contract un ascitur vel ex delicto*, ceea ce înseamnă că, în concepția acestui jurisconsult, obligațiile își aveau originea în acte sau fapte juridice (a se vedea R. Gidro, A. Gidro, *op. cit.*, p. 235).

Pentru evitarea repetărilor semnalate, *de lege ferenda*, consider că dispozițiile art. 1165 C. civ. ar trebui reformulate, în sensul că „obligațiile izvorăsc din acte sau fapte de care legea leagă nașterea unui raport juridic”.

În doctrina română, există unanimitate asupra faptului că, în raport cu **obiectul lor**, există următoarele categorii de obligații civile patrimoniale: de a da (*dare*), a face (*facere*) și a nu face ceva (*non facere*); obligații de rezultat și obligații de mijloace; obligații în natură și obligații pecuniare.

Obligația de a da (*dare*), sinonimă cu constituirea sau transmiterea dreptului de proprietate sau a altui drept real asupra unui lucru¹⁰, este reglementată cu titlu general de art. 1273 C. civ.¹¹. În schimb, obligația de a face ceva (*facere*) este prevăzută, tot cu titlu general, de art. 1528 C. civ., iar cea de a nu face ceva (*non facere*) de art. 1529 C. civ. Importanța practică a acestei clasificări se dezvăluie sub aspectul executării lor voluntare și al remediilor pentru neexecutarea lor.

În cazul obligațiilor de rezultat, debitorul se îndatorează să efectueze o prestație sau să se abțină de la o anumită prestație și, astfel, să ajungă la un rezultat precis determinat, promis creditorului. Această definiție rezultă din dispozițiile art. 1481 alin. (1) C. civ.¹². Specific obligațiilor de mijloace (diligență) este faptul că debitorul se îndatorează să utilizeze toate mijloacele necesare pentru a ajunge la rezultatul promis creditorului. În acest sens sunt

¹⁰ Art. 551 C. civ., după ce nominalizează 10 drepturi reale, se referă generic și la „alte drepturi cărora legea le conferă acest caracter”. Cele 10 drepturi reale enumerate de art. 551 C. civ. sunt de: proprietate, suprafață, uzufruct, uz, abitație, servitute, administrare, concesiune, folosință, garanție. Precizez că drepturile reale (*ius in rem*), împreună cu drepturile de creanță (*ius in personam*) alcătuiesc categoria drepturilor civile cu conținut patrimonial (drepturi civile patrimoniale). Actualul Cod civil, în contextul Cărții I (despre persoane) reglementează drepturile personalității (art. 61-81), drepturile privind identificarea persoanei fizice (art. 82-103) și dreptul de a dispune de sine însuși (art. 60). Aceste drepturi, chiar dacă sunt civile, au conținut nepatrimonial. Caracterul lor civil este neîndoiește, din moment ce sunt reglementate, în plan internațional, de Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice (art. 6 și urm.) și, în plan intern, de Constituție (art. 22 și urm.) și actualul Cod civil.

¹¹ A se vedea, spre exemplu, art. 1273 (constituirea și transferul drepturilor reale) și art. 1483 C. civ. (obligația de a strămuta proprietatea). În cazul contractului de vânzare, potrivit art. 1650 C. civ., vânzătorul se obligă să transmită cumpărătorului dreptul de proprietate sau un dezmembrământ al acestuia ori un alt drept în schimbul unui preț.

¹² În doctrină, de o manieră consecventă tezei că obligația civilă patrimonială este un raport juridic, obligația de rezultat, numită și obligație determinată, a fost definită ca fiind „raportul juridic obligațional în care debitorul este îndatorat, prin conduita sa pozitivă sau negativă, să obțină un anumit rezultat în favoarea creditorului (a se vedea L. Pop, *op. cit.*, p. 63).

dispozițiile art. 1481 alin. (2) C. civ. De fapt, această normă a preluat o teza doctrinară dominantă, referitoare la obligațiile de mijloace, fundamentată sub imperiul vechiului Cod civil.

Izolată, în doctrină¹³ se susține că obligațiile de rezultat sunt, de fapt, obligații de scop, iar obligațiile de mijloace sunt obligații prin care doar se tinde spre atingerea unui scop, fără însă să se pretindă neapărat ca debitorul să realizeze acel scop.

În acord cu alți autori, consider că, în cadrul acestei teze, se face confuzie între scopul sau cauza obligației și rezultatul la care debitorul trebuie să ajungă prin executarea ei. De fapt, art. 1481 alin. (1) și (2) C. civ., stabilind semnificația obligației de rezultat, respectiv a obligației de mijloace, se referă la rezultatul promis și, nicidecum, la scopul urmărit.

În legătură cu aceste categorii de obligații, în prezent, art. 1481 alin. (3) C. civ. stabilește, cu titlu de exemplificare¹⁴, patru criterii, de care ar trebui să se țină seama pentru a stabili dacă o obligație este de rezultat sau de mijloace. În vechea reglementare, în lipsa unor asemenea criterii legale, în practică, delimitarea dintre aceste categorii de obligații fost o operațiune dificilă. În acord cu cele exprimate în doctrină, chiar și în prezența criteriilor prevăzute de art. 1481 alin. (3) C. civ., aprecierea că o anumită obligație subiectivă este de rezultat (determinată), iar alta de mijloace (diligentă) rămâne o chestiune de fapt, analizată *in concreto*, de la caz la caz.

În concret, potrivit art. 1481 alin. (3) C. civ., aceste criterii sunt următoarele: modul în care o anumită obligație este prevăzută în contract (pct. 1); dacă există o contraprestație și natura acesteia, precum și celelalte elemente ale contractului (pct. 2); nivelul riscului presupus de atingerea rezultatului (pct. 3); influența pe care cealaltă parte o are asupra executării obligației (pct. 4).

Precizez că, în temeiul art. 1481 alin. (3) C. civ., pentru a stabili dacă o obligație anume este de rezultat sau de mijloace, de aceste criterii se va ține seama *indeosebi*. Practic, prin această exprimare și, într-o interpretare *per a contrario* a textului legal, pot exista și alte criterii de care, însă nu se va ține seama în mod deosebit. Cu siguranță, practica va scoate la iveală și asemenea criterii.

¹³ A se vedea I. Dogaru și P. Drăghici, *Drept civil. Teoria generală a obligațiilor*, Editura All Beck, București, 2002, p. 28-29.

¹⁴ În același sens, a se vedea C. Zamșa, *Executarea obligațiilor*, în *Noul Cod civil. Comentariu pe articole*, cit. *supra*, p. 1663.

În ceea ce privește obligațiile pecuniare și obligații de altă natură, precizez că această clasificare a fost propusă de către renumitul profesor de drept francez Jean Carbonier, în lucrarea *Les biens et les obligations*, apărută sub egida Universității Franceze, în anul 1957¹⁵.

Subliniez că, în cazul raporturilor juridice de familie, diverse obligații între membrii familiei au natura unor obligații de a da o sumă de bani și, mai mult, sunt susceptibile de executare silită pe calea popririi. Exemplul clasic în acest sens este cel al obligației legale de întreținere stabilită sub forma pensiei de întreținere, în condițiile art. 530 alin. (2) și urm. C. civ.

Actualul Cod civil român, în contextul reglementărilor ce privesc condițiilor plății (art. 1480-1498), se referă la obligația de a da o sumă de bani (art. 1488) și dobânzile sumelor de bani (art. 1489). Precizez că și alte texte ale Codului civil reglementează diverse aspecte particulare ale obligației de a da o sumă de bani¹⁶.

Obligațiile pecuniare sunt acele obligații care au ca obiect îndatorirea debitorului de a remite creditorului sume de bani, cum ar fi, spre exemplu, obligația cumpărătorului de a plăti prețul bunului cumpărat sau obligația chiriașului de a plăti chiria.

Celelalte obligații, care nu constau în prestația debitorului de a da o sumă de bani, sunt obligații de altă natură. Sunt astfel de obligații, spre exemplu, obligația de a strămuta dreptul de proprietate asupra unui lucru (art. 1483), de a da lucruri de gen (art. 1484) sau de a preda un lucru (art. 1485).

După cum s-a mai precizat, obligațiile pecuniare pot fi executate silit, în toate situațiile, în natură. În schimb, în cazul obligațiilor de altă natură sunt frecvente cazurile în care acestea sunt executate și prin echivalent bănesc.

Neexecutarea obligației pecuniare nu poate duce la obligarea destinatarului să plătească daune-interese compensatorii, care sunt, de fapt, tot sume de bani. În numeroase cazuri

¹⁵ Pentru analize aprofundate a obligațiilor pecuniare, a se vedea: L. Bercea, *Moneda în vechiul și noul Cod civil român*, în *Drept Bancar. Studii*, Editura Universul Juridic, București, 2014; C. Munteanu, *Moneda în dreptul civil*, în *Analele Universității „Lucian Blaga” din Sibiu*, nr. 1-2/2004.

¹⁶ A se vedea, spre exemplu, art. 1498 (data plății prin virament bancar), art. 1504 (plata prin virament bancar) și art. 1535 (daunele moratorii în cazul obligațiilor bănești).

obligațiile de altă natură nu pot fi executate silit în natura lor specifică, ci numai prin echivalent bănesc, deci tocmai prin daunele-interese compensatorii.

În cazul obligațiilor pecuniare nu se pune problema executării lor necorespunzătoare, ceea ce nu se întâmplă în cazul obligațiilor de altă natură.

Obligațiile pecuniare cu executare succesivă sau afectate de un termen lung, în perioade de instabilitate economică și financiară, sunt supuse fluctuațiilor monetare, adică impreviziunii. În schimb, obligațiile de altă natură, fiind, de regulă, obligații cu executare dintr-o dată (*uno actu*), nu sunt afectate de asemenea fenomene.

În practică, în legătură cu obligațiile pecuniare se ridică două importante probleme: dobânda legală¹⁷, în caz de neexecutare; reechilibrarea prestațiilor, în caz de impreviziune.

Consider că analiza chiar sumară a acestor aspecte, chiar dacă este captivantă, excede scopului propus, de a realiza o privire de ansamblu asupra obligațiilor civile patrimoniale.

După criteriul **sancțiunii**, obligațiile civile patrimoniale sunt obligațiile perfecte și obligațiile naturale.

Obligațiile care beneficiază de o sancțiune sunt considerate perfecte. În schimb, obligațiile cărora le lipsește acest element, sunt considerate obligații naturale.

După acest criteriu, alți autori¹⁸ grupează obligațiile în obligații civile și obligații naturale.

Se consideră că obligațiile civile, denumite și perfecte, sunt acele obligații care oferă creditorului posibilitatea de a face apel la forța de constrângere pentru a fi aduse la îndeplinire¹⁹.

¹⁷ Precizez că art. 1489 C. civ. instituie o normă generală în materia dobânzilor legale (a se vedea E. Zamșa, *op. cit.*, p. 1671). În materie civilă, se vorbește despre două categorii de dobânzi: dobânda remuneratorie (având natura juridică a fructelor civile) și dobânda moratorie (având natura daunele interese moratorii). Sub aspectul dobânzii legale, dispozițiile art. 1489 C. civ. se completează corespunzător cu prevederile Ordonanței Guvernului nr. 13/2011 privind dobânda legală remuneratorie și penalizatoare pentru obligații bănești, precum și pentru reglementarea unor măsuri financiar-fiscale în domeniul bancar (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 607 din 29 august 2011, fiind ulterior modificată și completată). Art. 1489 alin. (2) C. civ. reglementează așa-zisul „anatocism monetar” sau „dobânda la dobândă”. Acesta poate fi legal, convențional sau judiciar. Și în cazul anatocismului monetar, trebuie observate dispozițiile Ordonanței Guvernului nr. 13/2011 care, în art. 8, fac distincție între dobânda remuneratorie și dobânda penalizatoare.

¹⁸ A se vedea C. Juguștru, *op. cit.*, p. 17 și A. Buciuman: *Juridicitatea obligației naturale*, în *Studia Universitatys Babeș-Bolyai, Jurisprudencia*, nr. 3/2015, p. 58 și urm.; *Obligația naturală și obligația civilă. O abordare structurală*, în *Revista română de drept privat*, nr. 6/2015, p. 20 și urm.

În schimb, obligațiile naturale sau imperfecte sunt lipsite de o astfel de acțiune.

Categoria obligațiilor perfecte și a celor naturale (sau imperfecte) a fost dedusă din dispozițiile art. 1092 alin. (2) din vechiul Cod civil²⁰ și art. 20 alin. (1) din Decretul nr. 167/1958 cu privire la prescripția extinctivă²¹.

În prezent, obligațiile naturale sunt evocate de art. 1471 și art. 2506 alin. (3) C. civ., care au preluat tezele normative din vechea reglementare.

Opozabilitatea înseamnă că un drept, un mijloc de apărare, o hotărâre judecătorească, un act juridic, etc. trebuie respectat și de alte persoane, nu numai de titularul dreptului sau de părți²².

Deci, opozabilitatea semnifică situația în care realități ale ordinii juridice, cum ar fi, spre exemplu, și existența unor obligații sau drepturi subiective în patrimoniul unei persoane, sunt cunoscute și respectate de terțe persoane, chiar dacă nu sunt implicate juridicește în nașterea, executarea sau stingerea lor.

În lipsa *opozabilității*, unui act juridic constitutiv sau translativ de drepturi sau obligații subiective civile ori de altă natură i se pot opune alte acte juridice în legătură cu aceleași drepturi și obligații, având însă alți titulari.

Din punct de vedere al cercului de persoane cărora obligațiile subiective le sunt opozabile, acestea se divid în trei categorii²³: obligații ordinare sau obișnuite - obligațiile subiective civile care sunt opozabile *certa personae* sau, într-o altă exprimare, doar debitorului dintr-un anumit raport juridic obligațional concret; obligații reale (*propter rem*) - constituie un accesoriu al unui drept real, reprezentând adevărate sarcini reale ce revin titularului acelui drept²⁴. Aceste obligații își pot avea izvorul în lege sau într-un act juridic. *Per a contrario*, asemenea obligații nu pot izvorî în fapte juridice, indiferent că sunt licite sau ilicite; obligații

¹⁹ În realitate, doar în cazul drepturilor subiective titularii lor pot să facă apel la forța coercitivă a statului pentru a fi respectate (a se vedea, spre exemplu, Gh. Beleiu, *op. cit.*, p. 74).

²⁰ Art. 1092 alin. (2) din vechiul Cod civil a interzis repetițiunea (restituirea) în cazul obligațiilor civile naturale executate benevol.

²¹ Decretul nr. 167/1958 a fost publicat în Buletinul Oficial al României, Partea I, nr. 19 din 21 aprilie 1958 și abrogat expres prin art. 230 lit. p) din Legea nr. 71/2011.

²² A se vedea *Dex*, p. 723.

²³ Pentru unele detalii în legătură cu această diviziunea a obligațiilor, a se vedea I. Lulă, *Privire generală asupra obligației propter rem*, în *Dreptul*, nr. 8/2000, p. 8-22.

²⁴ A se vedea C. Jugastru, *op. cit.*, p. 16.

opozabile terților (*scriptae in rem*) - corespund unor drepturi de creanță. Aceste obligații nu sunt accesorii ale unui drept real. Obligațiile *scriptae in rem* se caracterizează prin aceea că sunt intim legate de posesia unui anumit lucru.

Această clasificare a obligațiilor civile subiective prezintă importanță practică sub aspectul posibilităților de realizare a drepturilor subiective corelative de către creditor.

Obiectivul general al Capitolului II intitulat “Analiza obligațiilor patrimoniale dintre membrii familiei susceptibile de executare silită pe calea popririi” constă în prezentarea obligațiilor patrimoniale dintre membrii familiei (soții și copiii lor) susceptibile de executare silită pe calea popririi. În cronologia prevăzută de Codul civil, am analizat următoarele obligații: indemnizația pentru a acoperi cheltuielile fostului soț de a se instala în altă locuință; obligația soților de a-și acorda sprijin material; obligația soților de a contribui la cheltuielile căsătoriei; obligația soțului de a plăti o compensație celuilalt soț dacă acesta a contribuit la activitatea lui profesională; obligația de întreținere între soți, foștii soți și între părinți și copiii lor; obligarea la despăgubiri; prestația compensatorie. Acest capitol este alcătuit din 9 subcapitole principale, astfel : 2.1. *Aspecte generale* – cuprinde definirea noțiunii de familie și o analiză succintă a raporturilor juridice dintre soți; 2.2. – *Indemnizația pentru acoperirea cheltuielilor fostului soț de instalare într-o altă locuință* – prezintă reglementările art. 321 – art. 324, înțelesul expresiei locuința familiei, precum și condițiile legale referitoare la acordarea indemnizației menționate; 2.3. – *Obligația soților de a-și acorda sprijin material reciproc și de a contribui la cheltuielile căsătoriei* – se referă la cele 2 obligații patrimoniale distincte ce le revin soților prevăzute de art. 325 din Codul civil : obligația de sprijin material (alin. 1) și obligația de a contribui la cheltuielile căsătoriei (alin. 2 și alin. 3); 2.4. – *Obligația soțului de a plăti o compensație celuilalt soț, dacă acesta a contribuit la activitatea lui profesională* – cuprinde analiza normei legale, art. 328 din Codul civil, precum și opiniile doctrinare referitoare la această instituție; 2.5. – *Obligația de întreținere între soți* – prezintă condițiile obligației legale de întreținere între soți, definirea calității de soț, aspecte particulare ale obligației de întreținere între soți; 2.6. – *Obligația de întreținere între părinți și copii* – conține precizări prealabile asupra acestei instituții, clarificări terminologice, fundamentul și aspecte particulare ale obligației legale de întreținere, studiul obligației de întreținere a copilului de către părinți în caz de divorț și față de anumite categorii de copii, situația copilului major aflat în continuarea studiilor; 2.7. – *Obligația de întreținere între foștii soți* – face referire la condițiile prevăzute de art. 389 din Codul civil, prezumția relativă cu

privire la legaătura de cauzalitate dintre starea de nevoie a fostul soț divorțat și îndeplinirea anterioară a obligațiilor căsătoriei, opinii doctrinare; 2.8. – *Dreptul la despăgubiri al fostului soț divorțat* – sunt prezentate prevederile art. 388 din Codul civil, condițiile legale și opinii doctrinare; 2.9. – *Prestația compensatorie* – conține referiri la dreptul comparat francez, dispozițiile art. 390 și urm. din Codul civil, natura juridică și condițiile prestației compensatorii, stabilirea, forma, cuantumul, modificarea, garanții și încetarea prestației compensatorii

Instituirea acestei din urmă instituție inedită de drept civil evocă situația în care, în timpul căsătoriei, chiar dacă unul dintre soți nu a dispus de mijloace materiale, a beneficiat de mijloacele celuilalt soț în temeiul obligației soților de sprijin material reciproc, conform art. 325 alin. (1) C. civ. Este posibil ca acest soț să aibă o situație materială precară tocmai datorită faptului că, dedicându-se muncii în gospodărie și/sau pentru creșterea și educarea copiilor, nu a obținut venituri din muncă și nici nu are bunuri care să-i asigure, după divorț, condiții materiale comparabile cu cele de care a beneficiat în timpul căsătoriei. Privite lucrurile din această perspectivă, apare absolut echitabil ca celălalt fost soț, care dispune de o situație materială deosebită, să contribuie la înlăturarea precarității materiale a fostului său soț. Neîndoielnic, situația prezentată este doar una dintre posibilele cauze care pot determina ca, după divorț, acest soț să nu mai beneficieze de condiții de viață comparabile cu cele din timpul căsătoriei. În tăcerea legii sub acest aspect, este posibil ca, în timpul căsătoriei, soțul îndreptățit la prestație compensatorie, nu numai că nu a dispus de mijloace materiale, dar nici nu a avut o contribuție semnificativă la cheltuielile căsătoriei ori nu a desfășurat muncă în gospodărie sau/și pentru creșterea copiilor. De fapt, potrivit art. 325 alin. (2) C. civ., soții sunt obligați să contribuie la cheltuielile căsătoriei în raport cu mijloacele fiecăruia. Din moment ce acest soț nu dispune de mijloace materiale, se află în imposibilitate de a contribui la cheltuielile căsătoriei.

Având în vedere că prestația compensatorie poate fi stabilită, mai ales, sub forma unei sume de bani globale sau a unei rente viagere, conform 392 alin. (1) C. civ., este neîndoielnic faptul că aceasta este susceptibilă de a fi executată silit și pe calea popririi executorii, în condițiile art. 781 și urm. C. pr. civ.

Obiectivul general al Capitolului III intitulat “Aspecte generale despre poprire” îl reprezintă analiza cu privire la conceptul de poprire, importanța practică a popririi, fundamentul

și caracterele juridice ale popririi, ca modalitate de executare silită a titlurilor executorii. Capitolul este alcătuit din 2 subcapitole principale, astfel : 3.1. – *Conceptul de poprire și importanța ei* – cuprinde etimologia noțiunii de poprire, definiții, importanța și analiza sumară a însușirii popririi; 3.2. *Natura juridică a popririi* – prezintă cele două principii care guvernează materia obligațiilor civile : principiul răspunderii debitorului cu toate bunurile sale mobile și imobile, prezente sau viitoare și principiul exercitării de către creditor a tuturor drepturilor și acțiunilor debitorului referitoare la patrimoniul său, precum și opiniile autorului și doctrinare cu privire la natura juridică a popririi.

Ilustrul om de știință sibiian, profesorul Ioan Leș, a definit poprirea ca o procedură prin care se valorifică sumele de bani, titlurile de valoare sau alte bunuri mobile corporale urmăribile datorate debitorului urmărit de către o terță persoană, creditorul subrogându-se în mod condiționat și provizoriu în drepturile acestuia din urmă²⁵.

Poprirea a mai fost definită și formă a executării silite indirecte prin care se valorifică sumele de bani, titlurile de valoare sau alte bunuri mobile corporale urmăribile datorate debitorului urmărit de către o terță persoană, creditorul subrogându-se în mod condiționat și provizoriu în drepturile acestuia din urmă²⁶. Față de definiția anterioară, distinsul autor țîrgmureșan face precizarea că poprirea este o formă a executării silite indirecte²⁷.

Poprirea constă în indisponibilizarea bunurilor urmărite, în mâinile terțului, debitor al datornicului urmărit, urmată, după caz, de plata directă a creanței poprite a creditorului său, după consemnare, plata prin intermediul organului de executare²⁸.

²⁵ A se vedea I. Leș, *Noul Cod de procedură civilă. Comentariu pe articole*, Ediția a 2-a, Editura C. H. Beck, București, 2015, p. 1163. În același sens, a se vedea E. Hurubă, *Executarea silită indirectă*, în *Tratat de drept procesual civil*, Vol. II, de I. Leș (coordonator), Editura Universul Juridic, București, 2015, p. 630.

²⁶ A se vedea: I. Gârbuleț, *Teoria generală a procedurilor execuționale*, în *Tratat teoretic și practic de executare silită*, de E. Oprina, I. Gârbuleț, Editura Universul Juridic, București, 2013, p. 714; E. Hurubă, *Poprirea*, în *Tratat de drept procesual civil*, Volumul II, de I. Leș (coordonator), Editura Universul Juridic, București, 2015, p. 630..

²⁷ Cu unele diferențe de exprimare ne semnificative, această definiție se regăsește și în alte lucrări, publicate anterior intrării în vigoare a actualului Cod de procedură civilă (a se vedea, spre exemplu: V. Negru, D. Radu, *Drept procesual civil*, Editura didactică și pedagogică, București, 1972, p. 476; S. Zilberstein, V. M. Ciobanu, *Tratat de executare silită*, Editura Lumina Lex, București, 2001, p. 360; I. Leș, *Legislația executării silite. Comentarii și explicații*, Editura C. H. Beck, București, 2007, p. 230; I. Rebeca, *Poprirea în noul Cod de procedură civilă*, Editura Hamangiu, București, 2013, p. 1).

²⁸ A se vedea S. Zilberstein, V. M. Ciobanu, *op. cit.*, p. 360.

Fără a respinge *de plano* vreuna din definițiile prezentate, consider că, *ab initio*, se impune stabilirea sensului în care poprirea este abordată. În opinia mea, poprirea poate fi analizată din două perspective: ca modalitate a executării silite asupra bunurilor debitorului; ca instituție juridică.

Sub primul aspect, potrivit actualului Codul de procedură civilă, poprirea (art. 781-794) este, alături de urmărirea bunurilor mobile (art. 727-780) și urmărirea fructelor și veniturilor imobilelor (art. 795-812), o formă a urmării mobiliare (art. 727-812). La rândul ei, urmărirea mobilă este o modalitate a executării silite asupra bunurilor debitorului²⁹ (art. 727-887), alături de urmărirea imobiliară (art. 813-863).

Etichetarea popririi ca fiind o *formă* a executării silite indirecte³⁰ nu este riguros corectă. După cum rezultă din cele prezentate, poprirea nu poate fi catalogată astfel, din moment ce constituie o *modalitate a urmării mobiliare* care, la rândul ei, este o formă urmării silite asupra bunurilor debitorului. Altfel spus, ridicarea popririi la rangul de *formă a executării silite indirecte* nu are susținere legală. În realitate, poprirea este o *modalitate a executării silite asupra bunurilor debitorului*.

În opinia mea, atașarea apelativului *indirect* este determinată de faptul că Titlul III din Cartea a V-a din actualul Cod de procedură civilă are denumirea „executarea silită directă” (art. 888-914). În doctrină se consideră că formele executării silite, reglementate de Titlul II (urmărirea silită asupra bunurilor debitorului), sunt forme ale executării silite indirecte. În realitate, fără eforturi prea mari de interpretare, analiza dispozițiilor art. 888 și urm. C. pr. civ. conduce la concluzia că așa-zisa *executare silită directă* este, în realitate, o *executare silită în natură*. În același sens s-au exprimat și unii autori în literatura juridică din domeniu³¹. Simetric

²⁹ Se observă o inconsecvență în ceea ce privește denumirile date Titlului II și III din cadrul Cărții a V-a din Codul de procedură civilă. Titlul II are denumirea „urmărirea silită asupra bunurilor debitorului”, iar Titlul III este denumit „executarea silită directă”. De fapt, și în cadrul Titlului I (dispoziții generale), Capitolele I-V reglementează diverse aspecte referitoare la executarea silită. Această situație poate fi pusă pe seama unei inerții normative. În vechiul Cod de procedură civilă, în cadrul Cărții a V-a (despre executarea silită), unele capitole s-au referit la diverse aspecte ale executării silite (I, V și VI) și altele la urmărirea silită (II - IV). Pentru motive ce țin de acuratețea normării, consider că, *de lege ferenda*, este de preferat o soluție unitară și consecventă de exprimare. Având în vedere că, în fond, suntem în prezența unei forme de executare a obligațiilor civile, consider că soluția de preferat este utilizarea expresiei *executarea silită*.

³⁰ A se vedea I. Gârbuleț, *op. cit.*, p. 714.

³¹ A se vedea I. Leș, *Noul Cod de procedură civilă. Comentariu pe articole, cit. supra*, p. 1265.

opus, art. 727 și urm. C. pr. civ. reglementează, de fapt, formele și modalitățile executării silite prin echivalent.

În raport cu topografia art. 781-794 C. pr. civ. (destinate popririi), este de necontestat faptul că „poprirea este o formă a urmăririi silite mobiliare și o modalitate a urmăririi silite a bunurilor debitorului”.

În această calitate și în acord cu dispozițiile art. 781 alin. (1) teza I C. pr. civ., poprirea poate fi definită ca acea „modalitate a urmăririi silite mobiliare prin care sunt supuse urmăririi sumele de bani, titlurile de valoare sau alte bunuri mobile incorporale urmăribile datorate debitorului ori deținute în numele său de o a treia persoană sau pe care aceasta din urmă i le va datora în viitor, în temeiul unor raporturi juridice existente”.

Observăm că, în ipoteza în care debitorul poprit datorează creditorului poprit sume de bani, poprirea se înfățișează ca o modalitate de executare silită în natură sau, în exprimarea legiuitorului, directă.

Sub al doilea aspect, fără a intra în detalii în acest context, ca instituție juridică, poprirea este alcătuită din totalitatea normelor legale care reglementează procedura urmăririi silite asupra sumelor de bani, titlurilor de valoare sau a altor bunuri mobile incorporabile datorate debitorului poprit de o terță persoană.

Pe de altă parte, în acord cu cele afirmate în doctrină, importanța practică a popririi se datorează supleței procedurii de recuperare a creanțelor, dar și faptului că ea poartă asupra unui element important al patrimoniului unei persoane fizice sau juridice, fiind deosebit de utilă pentru satisfacerea creanțelor mici și mijlocii³². Pentru creditor, poprirea este utilă și datorită faptului că înlătură unele inconveniente pe care le pot prezenta alte forme sau modalități de executare silită³³.

³² Datorită avantajelor ei incontestabile, poprirea este reglementată și în legislația altor state. Spre exemplu, în Franța, poprirea, cunoscută sub denumirea „atribuirea”, este reglementată de art. 42-47 din Legea nr. 91-650/1991 și de art. 55-79 din Decretul nr. 92-755/1992, apud I. Leș, *op. cit.*, p. 1164.

³³ Ibidem.

În literatura de specialitate s-a afirmat că, în cazul popririi, riscurile creditorului sunt substanțial reduse, întrucât nu se pune problema pierderii sau distrugerii obiectului executării, astfel cum s-ar putea întâmpla în cazul urmării unor bunuri mobile³⁴.

De asemenea, pe bună dreptate, în doctrina mai veche s-a observat că, prin intermediul popririi, creditorul își recuperează mult mai lesne creanța, decât dacă ar trebui să urmărească pe debitor abia după ce acesta și-a încasat propria creanță de la terța persoană, când se expune unui dublu risc: de a nu mai găsi suma în patrimoniul debitorului, dacă acesta, între timp, a dispus de ea; de a se lovi de insolvabilitatea debitorului³⁵.

În legătură cu natura juridică a popririi, în timp, s-au conturat trei opinii³⁶.

În literatura de specialitate mai veche, pornindu-se de la unele texte ale Codului de procedură civilă din anul 1865, s-a susținut că poprirea este un act de executare, dacă este înființată în baza unui titlu executoriu, și un act de conservare, în situația în care lipsește un asemenea titlu.

În schimb, în opinia altor autori, poprirea a fost considerată un act mixt, cu rol conservatoriu în momentul înființării și executoriu ulterior³⁷. Fac precizarea că, în prezent, această opinie a devenit majoritară³⁸.

De principiu, natura mixtă nu este specifică doar popririi și nu reprezintă un fenomen juridic negativ. În realitate, majoritatea instituțiilor juridice au conținut complex, în cadrul căruia se regăsesc elemente de drept public și de drept privat sau de drept substanțial și de drept procesual. Această realitate este firească și conformă cu alcătuirea sistemică a normelor juridice, indiferent de instituțiile juridice sau ramurile de drept în care sunt grupate.

³⁴ Ibidem.

³⁵ A se vedea T. Pop, *Valorificarea creanțelor prin poprite*, Editura Științifică, București, 1972, p. 6.

³⁶ Pentru detalii privind conținutul acestor opinii, a se vedea I. Gârbuleț, *op. cit.*, p. 715.

³⁷ A se vedea: D. Alexandresco, *Explicațiunea teoretică și practică a dreptului civil român*, Vol. IV, Tipografia Națională, Iași, 1900, p. 53; D. Negulescu, *op. cit.*, p. 15; Gr. Zota, *Codul de procedură adnotat*, Vol. II, Tipografia Națională, Râmnicu Sărat, 1932, p. 78; E. Hurubă, *Executarea silită indirectă*, în *Tratat de drept procesual civil*, Vol. II, *Căile de atac. Procedurile speciale. Executarea silită. Procesul civil internațional*, de I. Leș (coordonator), Editura Universul Juridic, București, 2015, p. 631.

³⁸ Prin noile reglementări aduse popririi, urmare modificării și completării vechiului Cod de procedură civilă prin Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 138/2000 (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 478 din 2 octombrie 2000) s-a urmărit, printre altele, și eliminarea ambiguităților în legătură cu natura juridică a popririi (în sensul că acest demers nu a avut finalitatea scontată, a se vedea E. Oprina, I. Gârbuleț, *op. cit.*, p. 715).

Față de principiile care o guvernează, în acord cu opinia majoritară exprimată în literatura de specialitate, consider că poprirea are caracter mixt. După cum am afirmat în debutul acestui Capitol, poprirea este, pe de o parte, un act de conservare și, pe de altă parte, un act de executare. Sub primul aspect, poprirea ține de dreptul substanțial al obligațiilor și, sub al doilea aspect, de cel procesual al executării silite a obligațiilor.

Față de dublul ei rol, în doctrină se vorbește despre poprirea obișnuită sau de drept comun, denumită poprire executorie, și poprire asiguratorie, care, de fapt și de drept, în acord cu denumirea ei, este o măsură asiguratorie.

În mod sugestiv, în doctrină s-a afirmat că locul reglementării popririi nu putea fi unul hotărâtor în stabilirea naturii juridice a acestei instituții, un criteriu elocvent fiind acela al funcției juridice pe care poprirea o îndeplinește³⁹.

De asemenea, în acord cu natura ei mixtă, în doctrină se susține că poprirea îndeplinește două funcții la fel de importante în procedura executării silite, și anume: una de conservare a creanței, cu care debutează, constând în blocarea valorilor urmărite în mâinile unei terțe persoane, la rândul său debitoare a debitorului urmărit; alta de executare, ce implică transferul judiciar al creanței urmărite și substituirea terțului debitorului urmărit⁴⁰.

În susținerea primului aspect pot fi aduse, ca argumente de text, dispozițiile art. 784 C. pr. civ. care, reglementând efectul înființării popririi, la alin. (1) teza I, se referă la indisponibilizarea tuturor sumelor de bani și a bunurilor poprite. În mod evident, indisponibilizarea este, în esența ei, un act de conservare (de drept substanțial). Urmare indisponibilizării sumelor de bani și a bunurilor poprite, până la executarea integrală a obligațiilor prevăzute în titlul executoriu, terțul poprit are obligația de a le consemna și nu poate face nicio altă plată, care ar avea ca efect diminuarea sumelor sau bunurilor respective.

Într-o exprimare sugestivă și în acord cu al doilea principiu care guvernează materia executării obligațiilor civile (exercitarea de către creditor a tuturor drepturilor și acțiunilor debitorului referitoare la patrimoniul său), în doctrină s-a afirmat că, în esența sa, mecanismul

³⁹ A se vedea: E. Hurubă, *op. cit.*, p. 631; I. Rebeca, *op. cit.*, p. 4.

⁴⁰ *Ibidem*.

popririi constituie o formă particulară a acțiunii oblice⁴¹ intentate de creditor pentru exercitarea drepturilor debitorului, întrucât ea nu implică cu necesitate, acordul terțului poprit⁴².

Obiectivul general al Capitolului IV intitulat “Privire de ansamblu asupra popririi executorii” constă în prezentarea principalelor aspecte juridice și practice ce le implică, în contextul actualelor reglementări, această importantă instituție juridică: subiectele popririi; obiectul popririi, înființarea popririi; executarea popririi; validarea popririi; desființarea popririi. Capitolul este alcătuit din 5 subcapitole principale, astfel : 4.1. – Subiectele popririi – prezintă cele 3 raporturi juridice în cazul popririi, creditorul popritor, debitorul poprit, terțul poprit; 4.2. – Obiectul popririi – conține dispozițiile art. 781 din Codul civil, bunurile ce pot face obiectul popririi, bunurile care nu pot face obiectul popririi, limitele popririi; 4.3. Înființarea popririi – cuprinde precizări prealabile, cererea de poprire, competența executorului judecătoresc de a înființa poprirea, lipsa somației, înștiințarea debitorului, efectele înființării popririi, publicitatea popririi, continuarea popririi; 4.4. Executarea popririi – face referire la obligațiile terțului poprit, eliberarea și distribuirea sumei consemnate și distribuirea sumelor de bani în cazul popririlor care depășesc cuantumul sumei urmărite; 4.5. – Validarea popririi – prezintă precizări prealabile, părțile în cadrul procedurii de validare a popririi, competența instanței de judecată, cererea de validare a popririi, judecata cererii, soluțiile instanței de judecată, căile de atac împotriva hotărârii judecătorești și efectele unei astfel de hotărâri.

în cadrul popririi sunt implicate trei părți: creditorul popritor, debitorul poprit și terțul poprit⁴³. La aceste părți mai trebuie adăugat organul de executare și instanța de judecată. Precizez

⁴¹ În prezent, acțiunea oblică este reglementată de art. 1560-1561 C. civ., iar acțiunea revocatorie de art. 1562-1565 C. civ.

⁴² A se vedea I. Leș, *Noul Cod de procedură civilă. Comentariu pe articole, cit. supra*, p. 1165.

⁴³ În doctrină, de regulă, se vorbește despre cele trei „subiecte de drept” participante la poprire. În realitate, fiind în materie procesuală, „subiectele” din raporturile juridice de drept substanțial, preexistente popririi, devin „părți” în cadrul procesului civil, inclusiv în faza executării silite. Sub acest aspect, pot fi analizate dispozițiile art. 36 C. pr. civ., în care se vorbește despre identitatea dintre „părți și subiectele raportului juridic litigios”. În opinia mea, diferența dintre noțiunea de „părți” și expresia „subiecte de drept” nu este doar de exprimare. Partea poate fi alcătuită din una sau mai multe persoane fizice sau juridice, iar subiectul de drept este doar o persoană fizică sau una juridică, participantă la un raport juridic concret. Deci, partea poate fi alcătuită dintr-un subiect sau mai multe subiecte de drept. Practic, diferența este ca de la general la particular. Oricum, este neîndoielnic faptul că „subiectul

că poprirea poate fi utilizată și în cazul în care debitorul are calitatea de persoană juridică. Sub acest aspect, în doctrină s-a afirmat că vocația de a deveni parte într-un raport juridic de poprire are un caracter general, căci nimeni nu se poate sustrage, în principiu, de la această procedură⁴⁴ dacă, bineînțeles, este declanșată și se desfășoară conform prescripțiilor legale.

În opinia unor autori, existența celor trei raporturi juridice este de esența popririi, nu însă și subiectele de drept implicate în mecanismul popririi⁴⁵.

Se admite că procedura popririi se poate desfășura numai cu două părți, atunci când una dintre ele cumulează atât calitatea de creditor, cât și cea de debitor. În acest caz, suntem în prezența unei așa-zise popririi în propriile mâini⁴⁶. În același sens s-a pronunțat și jurisprudența din domeniu⁴⁷. În acest caz, rolul terțului poprit este luat de creditorul popritor. Se consideră că această situație constituie o adevărată anticameră a compensației⁴⁸. Alți autori justifică poprirea în propriile mâini pe dreptul de gaj general al creditorului popritor asupra patrimoniului debitorului⁴⁹.

de drept”, dintr-un raport juridic de drept substanțial, se convertește în „parte”, în cadrul unui raport juridic de drept procesual.

⁴⁴ A se vedea I. Leș, *Tratat de drept procesual civil*, Ediția a 5-a, Editura Universul Juridic, București, 2010, p. 1130.

⁴⁵ A se vedea I. Deleanu, S. Deleanu, V. Mitea, *Tratat de procedură civilă*, Vol. III, Editura Universul Juridic, București, 2013, p. 2013. În același sens, a se vedea: E. Hurubă, *op. cit.*, p. 633; I. Leș, *op. cit.*, p. 1165; I. Gârbuleț, *op. cit.*, p. 716; G. Porumb, *Codul de procedură civilă comentat și adnotat*, Editura științifică, București, 1960, p. 259; V. Negru, D. Radu, *Drept procesual civil*, Editura didactică și pedagogică, București, 1973, p. 464; T. Pop, *op. cit.*, p. 21.

⁴⁶ A se vedea: V. G. Cădere, *Tratat de procedură civilă*, Ediția a II-a, Tipografiile Române Unite, București, 1935, p. 459; T. Pop, *op. cit.*, 35 și urm.; D. Negulescu, *Teoria popririi. Execuțiunea silită*, București, 1904, p. 77; S. Zilberstein, V. - M. Ciobanu, *op. cit.*, p. 367; I. Rebeca, *op. cit.*, p. 8.

⁴⁷ A se vedea Trib. București, S. civ., Dec. nr. 614/1974, cu *notă* de O. Gheorghiu, în *Revista română de drept*, nr. 7/1975, p. 48.

⁴⁸ A se vedea S. Zilberstein, V. - M. Ciobanu, *Regimul juridic al nulităților actelor de procedură civilă în legislația procesual civilă*, în revista *Studii și cercetări juridice*, nr. 3/1989, apud I. Gârbuleț, *op. cit.*, p. 368. Subliniez că actualul Cod civil român, întocmai ca precedentul (art. 1143-1153), reglementează compensația (art. 1616-1623), ca principală modalitate de stingere a obligațiilor (alături de plată, remitere de datorie și imposibilitatea fortuită de executare).

⁴⁹ A se vedea: Em. Dan, *Codul de procedură civilă adnotat*, Ediția a 3-a, Editura Librăriei Socec&Comp, București, 1921, p. 455; I. Rebeca, *op. cit.*, p. 8. În esență, se susține că, deși legiuitorul se referă în mod expres la o terță persoană, nu exclude posibilitatea ca însuși creditorul să îndeplinească, în același timp, și calitatea de debitor. Practic, prin indisponibilizarea sumelor de bani în propriile mâini, se urmărește, de regulă, pregătirea stingerii reciproce a datoriilor pe calea compensației.

În fine, sunt și autori care, plecând de la împrejurarea că textele de lege se referă *expressis verbis* și fără alternativă la terț, exclud posibilitatea popririi în propriile mâni⁵⁰.

În ceea ce mă privește, înclin să achiesez la această ultimă opinie, considerând că este susținută convingător de interpretarea *per a contrario* a dispozițiilor art. 783 alin. (2) și urm. C. pr. civ., care evocă „a treia persoană”. În realitate, așa-zisa poprire în propriile mâini, atunci când are ca obiect diverse lucruri corporale (inclusiv sume de bani), acționează ca o veritabilă retenție⁵¹.

Pe de altă parte, se admite că poprirea poate funcționa și cu patru părți. În acest caz, creditorul poprește sumele sau bunurile pe care i le datorează un debitor al debitorului urmărit. Se dă ca exemplu, proprietarul care urmărește, pentru plata chiriei datorate de chiriașul său, pe un debitor al subchiriașului⁵².

Reamintesc că existența celor trei părți ale popririi (creditorul popritor, debitorul poprit și terțul poprit) constituie situația de drept comun a popririi.

Potrivit art. 781 alin. (1) – (4) C. pr. civ., în ordine, pot fi poprite : sume de bani; titluri de valoare; alte bunuri mobile corporale; bunuri mobile corporale.

În schimb, în temeiul art. 781 alin. (5) C. pr. civ., nu pot fi poprite : sumele destinate unei afecțiuni speciale; sumele care reprezintă credite nerambursabile; sumele care reprezintă finanțări pentru derularea unor programe sau proiecte; sumele aferente plății drepturilor salariale viitoare.

O amplă dezbatere doctrinară a fost declanșată în legătură cu posibilitatea urmăririi pe calea popririi a părților sociale⁵³.

În cazul societăților cu răspundere limitată, capitalul social este divizat în anumite fracțiuni, numite părți sociale⁵⁴. Părțile sociale sunt egale și nu pot fi mai mici de 10 lei, iar capitalul social al

⁵⁰ A se vedea D. Alexandresco, *op. cit.*, p. 35.

⁵¹ Cu titlu general, dreptul de retenție este reglementat de art. 2495-2499 C. civ. Actualul Cod civil cuprinde și unele dispoziții speciale referitoare la acest drept, precum următoarele: art. 352 alin. (2), art. 365, art. 566 alin. (6) și (7), art. 856 alin. (2) și art. 1823 alin. (3).

⁵² A se vedea I. Gârbuleț, *op. cit.*, p. 716.

⁵³ Pentru unele detalii în legătură cu această dezbatere, a se vedea: I. Gârbuleț, *op. cit.*, p. 723 și urm.; M. Claiți, *Despre poprire și sechestrul execuțional în legătură cu părțile sociale* (disponibil la adresa web: www.juridice.ro); C. Dobre, *Urmărirea silită a părților sociale deținute într-o societate cu răspundere limitată*, în *Revista română de jurisprudență*, nr. 6/2011, p. 188 și urm.; E. Oprina, *Executarea silită în procesul civil*, Ediția a IV-a, revăzută și adăugită, Editura Universul Juridic, București, 2011, p. 533 și urm.

unei societăți cu răspundere limitată nu poate fi mai mic de 200 de lei. Practic, într-o asemenea societate nu pot fi mai puțin de 20 părți sociale.

În schimbul aportului la constituirea capitalului social, asociații din cadrul societăților cu răspundere limitată primesc un număr corespunzător de părți sociale. Deținătorii părților sociale au un drept de creanță împotriva societății, care le conferă dreptul de a participa la împărțirea activului social în caz de lichidare a societății, precum și dreptul la dividende⁵⁵.

În temeiul art. 66 alin. (2) din Legea nr. 31/1990, pe timpul societății, creditorii asociațiilor pot popri sau sechestra părțile sociale convenite acestora prin lichidarea societății. Fac precizarea că dispozițiile art. 66 alin. (2) din Legea nr. 31/1990 au fost aduse la actuala redactare prin art. II pct. I din Legea nr. 152/2015 pentru modificarea unor acte normative în domeniul înregistrării în registrul comerțului⁵⁶. Cu toate acestea, posibilitatea popririi părților sociale a fost prevăzută de art. 66 alin. (2) din Legea nr. 31/1990 încă în varianta acesteia din anul 1998, când a fost republicată pentru prima dată⁵⁷. Față de această situație normativă, exprimăm rezerve în legătură cu temeiul legal pe care s-a bazat dezbateră doctrinară referitoare la posibilitatea popririi părților sociale⁵⁸.

În realitate, încă din anul 1998, în temeiul art. 66 alin. (2) din Legea nr. 31/1990, creditorii asociațiilor au avut posibilitatea să poprească părțile sociale ce li s-ar fi convenit prin lichidarea societății. Deci, *per a contrario*, nu pot fi poprite părțile sociale deținute de asociați. În același sens s-a exprimat și practica judiciară⁵⁹.

În doctrină s-a pus problema dacă dispozițiile art. 66 alin. (2) din Legea nr. 31/1990 se află în armonie cu prevederile art. 2389 C. civ.⁶⁰. Fac precizarea că art. 2389 C. civ. reglementează obiectul ipotecii imobiliare. Practic, dispozițiile art. 2389 C. civ. sunt străine de problema pusă în

⁵⁴ A se vedea art. 11 alin. (1) din Legea nr. 31/1990 a societăților (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 126 din 17 noiembrie 1990 și, apoi, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1066 din 17 noiembrie 2004, fiind ulterior modificată și completată).

⁵⁵ A se vedea I. Gârbuleț, *op. cit.*, p. 723.

⁵⁶ Legea nr. 152/2015 a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 519 din 13 iulie 2015, fiind ulterior modificată și completată.

⁵⁷ A se vedea Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 33 din 29 noiembrie 1998.

⁵⁸ În sens contrar, a se vedea Trib. București, S. civ., Dec. nr. 255/2006, în *Executarea silită. Practică judiciară*, de C. Nica, Editura Hamangiu, București, 2008, p. 419-421.

⁵⁹ A se vedea C. A. Pitești, S. civ., Dec. nr. 238/2009 (nepublicată).

⁶⁰ A se vedea C. Dobre, *op. cit.*, p. 188 și urm.

discuție. Codul civil, fiind o lege generală⁶¹, este de domeniul elementarului juridic că acesta poate abroga sau modifica doar expres o dispoziție legală specială, cum este și cea prevăzută de art. 66 alin. (2) din Legea nr. 31/1990.

Înființarea popririi presupune parcurgerea următoarelor etape procedurale: formularea și introducerea cererii de executare silită prin poprire la organul de executare silită competent; deschiderea dosarului de executare silită; solicitarea de către executorul judecătoresc a încuviințării popririi la instanța de executare; încuviințarea popririi de către instanța de judecată; comunicarea adresei de înființare a popririi terțului poprit.

În acest context general, precizez că, inițial, art. 666 C. pr. civ. a dat în competența executorului judecătoresc încuviințarea executării silite. Ulterior, Curtea Constituțională, cu Decizia nr. 895/2016⁶², a declarat neconstituționale dispozițiile art. 666 C. pr. civ., considerând că competența acordată executorului judecătoresc de a încuviința executarea silită excedează rolului acestuia de a pune în executare titlurile executorii, conform art. 7 lit. a) din Legea nr. 188/2000. De asemenea, s-a reținut că, potrivit Constituției⁶³, numai instanțele judecătorești sunt investite cu *jurisdictio* și *imperium*, adică cu puterea de „a spune dreptul”. Pe cale de consecință, art. 666 C. pr. civ. a fost modificat și completat prin art. 1 pct. 8 din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 1/2016.

Deci, în prezent, în temeiul art. 666 alin. (1) C. pr. civ., în termen de 3 zile de la înregistrarea cererii de executare silită, executorul judecătoresc are obligația de a solicita „încuviințarea executării” de către instanța de executare. În continuare, art. 666 alin. (2) – (7) C. pr. civ. stabilesc regulile de procedură pentru încuviințarea executării silite de către instanța de executare.

Art. 782 C. pr. civ., sub denumirea marginală *cererea de poprire și competența*, reglementează două aspecte : pe de o parte, evocă cererea de poprire și, pe de altă parte, stabilește competența executorului judecătoresc de a înființa poprirea.

⁶¹ A se vedea art. 2 alin. (2) C. civ.

⁶² Decizia Curții Constituționale nr. 895/2015 a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 84 din 4 februarie 2016.

⁶³ A se vedea art. 126 alin. (1) din Constituție.

În reglementarea anterioară, cele două aspecte au fost prevăzute de art. 453 alin. (1) din vechiul Cod de procedură civilă.

Art. 782 C. pr. civ. prevede că „poprirea se înființează la cererea creditorului de către un executor judecătoresc al cărui birou se află în circumscripția curții de apel unde își are domiciliul sau sediul debitorul” [alin. (1)]. „Dispozițiile art. 652 alin. (5) sunt aplicabile” [alin. (2)]. Precizez că art. 652 C. pr. civ. stabilește norme de competență materială și teritorială a executorului judecătoresc în materie de executare silită. Alin. (5) din cuprinsul acestui articol, la care face trimitere art. 782 alin. (2) C. pr. civ., dispune că „nerespectarea dispozițiilor prezentului articol atrage nulitatea necondiționată a actelor de procedură efectuate”.

Cu referire la „cererea de poprire”, art. 782 alin. (1) C. pr. civ. doar o evocă, fără să stabilească un minim de cerințe pentru acest important și necesar act procedural în cadrul mecanismului popririi. De asemenea, fără să fie detaliată, cererea de încuviințare a executării silite este evocată și de art. 666 alin. (1) și (2) C. pr. civ.

În ceea ce privește competența executorului judecătoresc, aceasta revine, potrivit art. 782 alin. (1) C. pr. civ., unui executor judecătoresc al cărui birou se află în circumscripția teritorială unde este situat domiciliul sau sediul debitorului⁶⁴. Textul art. 782 alin. (1) C. pr. civ. este reprodus așa cum a fost modificat prin ARTICOLUL UNIC pct. 8 din Legea nr. 17/2017 pentru aprobarea Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 1/2016 pentru modificarea Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, precum și a unor acte normative⁶⁵. În vechea redactare, art. 782 alin. (1) C. pr. civ. s-a referit alternativ la domiciliul sau sediul debitorului și terțului poprit⁶⁶.

⁶⁴ În dreptul comparat se regăesc soluții de competență identice. Spre exemplu, în Codul de executare al Republicii Moldova, deși instituția juridică a popririi are o altă denumire (urmărirea mijloacelor bănești și a bunurilor aflate la terțe persoane, inclusiv la instituții financiare), competența teritorială a executorului judecătoresc este identică cu cea din Codul de procedură civilă român. Art. 30 alin. (1) din Legea moldovenească dispune că executorul judecătoresc poate întreprinde acțiuni de executare silită doar în circumscripția camerei teritoriale a executorilor judecătorești în care biroul său își are sediul.

⁶⁵ Legea nr. 17/2017 a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 196 din 21 martie 2017.

⁶⁶ A se vedea Trib. București, S. civ., Dec. nr. 1186/2007, apud C. Nica, *op. cit.*, p. 427-429.

Art. 783 alin. (1) C. pr. civ. dispune categoric că poprirea se înființează fără somație. Această soluție normativă are menirea de a facilita rapiditatea și suplețea procedurii de executare silită a creanțelor pe calea popririi⁶⁷.

În acest context, subliniez că trebuie făcută distincție netă între „încuviințarea executării silite” și „înființarea popririi”. Prima este de competența exclusivă a instanței de executare, conform art. 666 C. pr. civ. și, sub rezerva unor dispoziții legale derogatorii, este incidentă în cazul tuturor formelor și modalităților executării silite. În schimb, „înființarea popririi” este de competența executorului judecătoresc și, evident, operează doar în cazul acestei modalități a executării silite.

De asemenea, subliniez că încuviințarea executării nu marchează momentul înființării popririi. Dimpotrivă, așa cum, de altfel, rezultă cu destulă ușurință din conținutul art. 783 alin. (1) teza I C. pr. civ., acest moment este acela în care executorul judecătoresc întocmește și trimite terței persoane adresa de înființare a popririi. De fapt, din acest moment, terța persoană, debitoare a debitorului, devine terț poprit.

În legătură cu obligativitatea înștiințării debitorului despre înființarea popririi există consens atât în doctrină, cât și în practica judecătorească din domeniu⁶⁸. De fapt, această obligativitate se deduce fără eforturi de interpretare din formularea imperativă a normei prevăzute de art. 783 alin. (1) teza a II-a C. pr. civ.

În materia executării silite, în general, înștiințarea debitorului despre încuviințarea cererii de executare silită este reglementată de art. 667 C. pr. civ.

În doctrină s-a apreciat că omisiunea înștiințării debitorului și a comunicării adresei de înființare a popririi împreună cu copiile certificate de pe încheierea de încuviințare a executării

⁶⁷ A se vedea Decizia Curții Constituționale nr. 178/2004 (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 443 din 18 mai 2004). Fac precizarea că, prin această Decizie, Curtea Constituțională a respins excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 454 din vechiul Cod de procedură civilă, ridicată în Dosarul nr. 5310/2003 a Tribunalului Bihor. În esență, Curtea Constituțională a statuat că poprirea se realizează prin intermediul unei proceduri suple și rapide în vederea recuperării creditului. Fac precizarea că art. 454 alin. (1) din vechiul Cod de procedură civilă a prevăzut, de asemenea, că poprirea se înființează fără somație. În cadrul excepției de neconstituționalitate, s-a susținut că această dispoziție procedurală încalcă principiul constituțional al accesului liber la justiție.

⁶⁸ A se vedea Trib. București, S. civ., Dec. nr. 1091/2006, în C. Nica, *op. cit.*, p. 422-424.

silite sau de pe certificatul privind soluția pronunțată în dosar și titlul executoriu este sancționată cu nulitatea relativă a actelor de poprire îndeplinite, conform art. 666 alin. (2) C. pr. civ. (devenit art. 667 după republicarea Legii nr. 134/2010)⁶⁹.

Fiind de acord cu opinia că omisiunea în cauză atrage nulitatea actelor de poprire, consider că natura ei relativă nu este atât de sigură, precum este prezentată în doctrină. Este adevărat că natura relativă a nulității este susținută de împrejurarea că dispozițiile art. 783 alin. (1) teza a II-a și ale art. 667 alin. (2) C. pr. civ. au rolul de a ocroti interesele debitorului. Cu toate acestea, nu poate fi ignorat faptul că ambele texte au o formulare imperativă. Mai mult, art. 667 alin. (2) C. pr. civ. folosește expresia generică sancțiunea nulității. Pentru aceste motive, consider oportun ca, *de lege ferenda*, dispozițiile art. 667 alin. (2) C. pr. civ. să fie modificate, în sensul de a preciza natura nulității. De asemenea, cu acest prilej, ar trebui introdusă în conținutul art. 783 o normă de trimitere la dispozițiile art. 667 alin. (2) C. pr. civ., care ar trebui să se aplice în mod corespunzător.

Art. 784 C. pr. civ., sub denumirea marginală *efectul înființării popririi*, reglementează următoarele aspecte : indisponibilizarea sumelor, titlurilor de valoare sau a bunurilor urmăribile; întinderea indisponibilizării; întreruperea prescripției; încetarea indisponibilizării; convertirea în lei a sumelor în valută. La o atentă analiză a operațiunilor enumerate, apreciem că doar indisponibilizarea și întreruperea prescripției sunt veritabile efecte ale înființării popririi.

Ca efect al indisponibilizării, potrivit art. 784 alin. (1) teza a II-a C. pr. civ., în perioada cuprinsă între momentul primirii adresei de înființare a popririi și până la achitarea integrală a obligațiilor consemnate în titlul executoriu, terțului poprit îi este interzis să facă alte plăți ori alte operațiuni, de natură să diminueze sumele și bunurile indisponibilizate, cu excepția cazurilor în care legea dispune altfel. Art. 784 alin. (2) și (3) C. pr. civ. reglementează întinderea indisponibilizării sub două aspecte; primul, când au fost poprite sume cu scadențe succesive, exigibile în viitor; al doilea, indisponibilizarea fructelor civile ale creanței care a fost poprită.

Înființarea popririi produce, alături de indisponibilizare, și alte efecte. Unul dintre acestea este întreruperea prescripției, conform art. 784 alin. (5) C. pr. civ.

⁶⁹ A se vedea I. Gârbuleț, *op. cit.*, p. 735.

Chiar dacă textul evocat se referă generic la prescripție, este neîndoielnic faptul că avem de a face cu un caz particular de întrerupere a prescripției extinctive. Probabil, această exprimare prescurtată a fost adoptată pentru a realiza economie de text. Cu toate acestea, acuratețea normării și evitarea surselor de interpretări diverse a normelor juridice obligă și legiuitorul la o exprimare corectă, atât din punct de vedere gramatical, cât și logico-juridic.

În temeiul art. 784 alin. (5) C. pr. civ., întreruperea prescripției extinctive vizează, deopotrivă, creanța care a fost poprită și creanța pentru a cărei acoperire a fost înființată poprirea.

După cum judicios s-a remarcat în doctrină, dispozițiile art. 784 alin. (5) C. pr. civ. au și rolul de a stabili care este momentul care marchează începutul întreruperii prescripției extinctive. Acesta coincide cu cel al înființării efective a popririi, atunci când adresa de înființare a popririi a ajuns la terțul poprit.

În legătură cu dispozițiile art. 784 alin. (5) C. pr. civ., consider că acestea se încadrează în cazul generic de întrerupere a prescripției extinctive, prevăzut de art. 2537 pct. 5 C. civ. Acesta, după ce stabilește 4 cazuri tipice de întrerupere a prescripției, la pct. 5, se referă generic la „alte cazuri prevăzute de lege”.

Fără să insist, semnalez doar că, în temeiul art. 2541 alin. (1) și (2) C. civ., întreruperea are ca efect ștergerea prescripției extinctive începute înainte de înființarea popririi. De asemenea, după poprire, începe să curgă un nou termen de prescripție extintivă.

Executarea popririi este, după încuviințarea și înființarea popririi, cea de a treia fază a popririi, în cadrul căreia se realizează finalitatea acestei modalități a executării silite. Practic, în cadrul acestei faze, sunt aduse la îndeplinire obligațiile impuse de lege terțului poprit și se ajunge la stingerea obligației pentru a cărei executare silită a fost instituită poprirea.

Potrivit actualului Cod de procedură civilă, faza executării popririi implică analiza următoarelor aspecte: obligațiile terțului poprit; existența mai multor popriri concomitente; particularitățile executării popririi în cazul în care au fost poprite bunuri mobile incorporale; poprile care depășesc cuantumul sumei urmărite; contestația la executare formulată de către terțul poprit; eliberarea și distribuirea sumei consemnate.

Eliberarea și distribuirea sumei consemnate, reglementată de art. 788 C. pr. civ., constituie, în principiu, ultima fază procedurală de valorificare a creanței în cazul popririi. Practic, s-a renunțat la procedura validării popririi în toate situațiile în care terțul poprit își îndeplinește obligațiile sale.

Exprimăm opinia că reglementarea eliberării și distribuirii sumelor consemnate demonstrează faptul că, pe calea popririi, sunt urmărite silit, de regulă, sume de bani. În același sens pot fi analizate și dispozițiile art. 781 C. pr. civ. care, reglementând obiectul popririi, se referă, în primul rând, la sumele de bani.

În temeiul art. 790 alin. (4) C. pr. civ., instanța de judecată, sesizată cu o cerere de validare a popririi, poate dispune validarea popririi, ca atare, sau desființarea acesteia. Practic, în materie civilă, denumirea procedurii este dată de una dintre soluțiile ce pot fi pronunțate, fiind, astfel, sugerată ideea că, pe calea validării, nu s-ar putea dispune și desființarea popririi. Privite lucrurile din această perspectivă, consider că reglementările din materie fiscală sunt mai adecvate. Pentru aceste motive, apreciez oportun ca, *de lege ferenda*, să fie adoptată altă soluție de exprimare pentru actuala instituție a validării popririi din materie civilă. Eventual, aceasta ar trebuie redenumită, la fel ca în materie fiscală, „menținerea sau desființarea popririi”. Potrivit art. 790 alin. (1) C. pr. civ., poate avea calitate procesuală activă creditorul urmăritor, debitorul poprit și executorul judecătoresc. În acord cu cele afirmate în doctrină, pot formula cerere de validare a popririi și alte persoane, cum ar fi, spre exemplu, succesorii în drepturi ai creditorului popritor sau ai debitorului poprit. De asemenea, în condițiile art. 92 alin. (1) și (5) C. pr. civ., cererea de validare a popririi poate fi promovată de procuror, dacă aceasta este în interesul unei persoane minore sau dispărute ori pusă sub interdicție judecătorească.

Potrivit art. 790 alin. (1) C. pr. civ., competența pentru soluționarea cererilor de validare a popririi revine instanței de executare. Practic, sub acest aspect, art. 790 alin. (1) cuprinde o normă de trimitere la dispozițiile 651 C. pr. civ. care, sub denumirea marginală „instanța de executare”, stabilesc regulile de competență în materie. Sub aspect material, competența revine judecătoriei.

În schimb, din punct de vedere teritorial, ca regulă, competentă este judecătoria în a cărei circumscripție teritorială este situat, la data sesizării organului de urmărire, domiciliul sau, după caz, sediul debitorului, cu excepția cazurilor în care, prin lege, se dispune altfel (conform art. 651

alin. (1) teza I C. pr. civ.). Pentru a decide asupra cererii de validare, instanța de judecată este obligată să citeze creditorul următor, creditorii intervenienți, dacă este cazul, debitorul poprit și terțul poprit, conform art. 790 alin. (3) C. pr. civ. Obligativitatea citării acestor persoane susține convingător natura contencioasă a procedurii de validare a popririi. Asupra cererii de validare a popririi, instanța de executare se pronunță printr-o hotărâre, care poate fi de admitere sau de respingere, fiind supusă apelului, conform art. 791 C. pr. civ.

Obiectivul general al Capitolului V intitulat “Poprirea asigurătorie” este destinat problematicii juridice a popririi asigurătorii și cuprinde analize în legătură cu următoarele aspecte: definiția și natura juridică a popririi, obiectul, condițiile de instituire, executarea, desființarea de drept și ridicarea popririi asigurătorii. Acest capitol este alcătuit din 9 subcapitole principale, astfel : 5.1. – *Precizări prealabile* – prezintă o enumerare comparativă a sediului materiei cu referire la actualul Cod de procedură civilă și la vechiul Cod de procedură civilă; 5.2. – *Definiția și natura juridică a popririi asigurătorii* – cuprinde, după reiese tocmai din titlu, definirea noțiunii de poprire asigurătorie și analiza naturii juridice a acestei instituții; 5.3. – *Subiectele popririi asigurătorii* – prezintă cele 3 subiecte specifice popririi asigurătorii : creditorul poprit, debitorul poprit și terțul poprit; 5.4. – *Obiectul popririi asigurătorii* – analizează dispozițiile art. 790 C. pr. Civ.; 5.5. – *Condițiile de înființare a popririi asigurătorii* – cuprinde o analiză a condițiilor prevăzute de art. 970 raportat la art. 953 C. pr. Civ.; 5.6. – *Instituirea popririi asigurătorii* – prezintă cererea de instituire, instanța competentă, soluționarea cererilor, căile de atac – apelul și recursul; 5.7. – *Executarea popririi asigurătorii* – cuprinde previzări prealabile, competența executorului judecătoresc, executarea popririi asigurătorii asupra bunurilor mobile și contestația la executare; 5.8. – *Desființarea de drept a popririi asigurătorii* – prezintă situația în care creditorul poprit nu depune cauțiunea stabilită de instanța de judecată în termenul stabilit; 5.9. – *Ridicarea popririi asigurătorii* – conține o analiză succintă a dispozițiilor art. 957 coroborat cu art. 970, alin. 1 din C. pr. Civ.

În prezent, legislația civilă și procesual civilă românească reglementează, ca măsuri asigurătorii, sechestrul asigurător și poprirea asigurătorie.

Art. 970-971 C. pr. civ. reglementează poprirea asigurătorie. Referiri la poprirea asigurătorie se regăsesc și în conținutul art. 793 alin. (7) C. pr. civ., analizat în Capitolul precedent, în contextul înființării popririi executorii.

Din moment ce art. 970 C. pr. civ. face trimitere la art. 953, iar art. 971 alin. (1) la art. 954-959 C. pr. civ., în materie sunt incidente și dispozițiile generale din cadrul reglementărilor destinate sechestrului asigurător, cu excepția art. 952 C. pr. civ.

Art. 1559 C. civ., având denumirea *măsurile asigurătorii*, după ce, în teza I, evocă sechestrul și poprirea asigurătorie, în teza a II-a prevede că acestea se dispun conform prevederilor din Codul de procedură civilă. Practic, teza a II-a a art. 1559 C. civ. face trimitere la art. 970-971 și, implicit, la art. 953 și art. 954-959 C. pr. civ.

Considerăm că poprirea asigurătorie ar putea fi definită ca „acea măsură dispusă de instanța de judecată, sesizată cu soluționarea unui litigiu, prin care sunt indisponibilizate sume de bani, titluri de valoare sau alte bunuri mobile incorporale datorate debitorului de către o terță persoană sau pe care acesta le va datora în baza unor raporturi juridice existente”.

Poprirea asigurătorie presupune, de regulă, trei subiecte de drept: creditorul popritor, debitorul poprit, terțul poprit. Între aceste subiecte de drept se stabilesc următoarele raporturi juridice: un raport juridic obligațional între creditorul popritor și debitorul poprit, preexistent înființării popririi; un raport juridic de aceeași natură între debitorul poprit și terțul poprit, de asemenea, preexistent înființării popririi; un raport juridic procesual între creditorul popritor și terțul poprit, ce se naște în urma înființării popririi asigurătorii și care, prin mecanismul popririi, se transformă într-un raport juridic de creanță. Art. 970 C. pr. civ. enumeră limitativ trei categorii de valori care pot face obiectul popririi asigurătorii, și anume: sume de bani; titluri de valoare; alte bunuri mobile incorporale.

În *extremis*, art. 970 C. pr. civ. face referire la „condițiile art. 953” C. pr. civ., care stabilește cerințele de înființare a sechestrului asigurător. Fiindcă art. 970 C. pr. civ. se referă la condițiile stabilite de art. 953 C. pr. civ. fără să sublinieze că acestea se aplică în mod corespunzător, consider că tezele lui normative se aplică în totalitate și de o manieră conformă (*ad litteram*) în cazul popririi asigurătorii.

Analiza dispozițiilor art. 953 C. pr. civ. scoate în evidență faptul că legiuitorul a reglementat trei ipoteze distincte: creditorul face dovada creanței sale cu un înscris și creanța este exigibilă; creanța creditorului nu este constatată printr-un înscris; creanța nu este exigibilă.

În cazul popririi asigurătorii creditorul nu deține un titlu executoriu pentru creanța sa. De asemenea, pentru toate aceste ipoteze, creditorul trebuie să dovedească că a introdus cerere de chemare în judecată.

Ca natură juridică, cererea de instituire a popririi asigurătorii are caracterul unei cereri incidente, prealabile soluționării cauzei pe fond, cu toate particularitățile ce le implică asemenea cereri. În acest sens s-a pronunțat Curtea Constituțională cu Decizia nr. 577/2015 referitoare la respingerea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 954 alin. (2) C. pr. civ. Art. 954 alin. (1) teza I coroborat cu art. 971 alin. (1) C. pr. civ. evocă cererea de poprire asigurătorie. Aceeași evocare o regăsim și în alte texte, precum art. 953 alin. (1) C. pr. civ. Cererea de poprire este o cerere de chemare în judecată.

În acord cu caracterul incident al cererii de instituire a popririi asigurătorii și chiar cu finalitatea ei, art. 954 alin. (1) teza I C. pr. civ. stabilește competența instanței de judecată pentru soluționarea acesteia. În concret, este competentă instanța care judecă fondul cauzei în primă instanță. Practic, potențial, pot fi competente să soluționeze asemenea cereri toate categoriile de instanțe care au, conform Codului de procedură civilă, o competență materială de primă instanță. În concret, au o asemenea competență judecătoriile, tribunale și curțile de apel.

Încheierea prin care a fost soluționată cererea de poprire asigurătorie se comunică, potrivit art. 954 alin. (2) teza I C. pr. civ., diferit creditorului și debitorului.

Creditorului, încheierea se comunică de îndată de către instanța de judecată. Subliniez că această soluție normativă coincide cu cea din dreptul comun, prevăzută de art. 427 alin. (1) C. pr. civ. În dreptul comun, orice hotărâre judecătorească este supusă comunicării de îndată după ce a fost redactată și semnată. În schimb, debitorului, încheierea este comunicată de către executorul judecătoresc, odată cu luarea măsurii de poprire asigurătorie, conform art. 954 alin. (3) teza I C. pr. civ.

Art. 954 alin. (3) teza a II-a și a III-a, precum și alin. (4) C. pr. civ. reglementează apelul împotriva încheierii prin care a fost instituită măsura popririi asigurătorii. Calea de atac a apelului poate fi promovată numai în situația în care competența de primă instanță aparține judecătoriei sau tribunalului. În schimb, dacă cererea principală este de competența de primă instanță a curții de apel, calea de atac este recursul, conform art. 959 C. pr. civ.

Art. 955 coroborat cu art. 971 alin. (1) C. pr. civ. reglementează executarea popririi asigurătorii sub următoarele aspecte: competența executorului judecătoresc de a aduce la îndeplinire măsura popririi asigurătorii; reguli particulare de poprire a bunurilor mobile; reguli particulare de poprire a bunurilor supuse unor formalități de publicitate; contestația la executare împotriva modului de aducere la îndeplinire a măsurii popririi asigurătorii.

Executarea, ca atare, se realizează fără ca executorul judecătoresc să fie îndatorat să solicite și să obțină vreo autorizare sau să îndeplinească o altă formalitate. Soluția este firească, fiind în acord cu faptul că încheierea instanței de judecată este executorie, precum și cu caracterul rapid al procedurii popririi, în general. De fapt, singura formalitate impusă executorului judecătoresc este de a înregistra executarea în condițiile art. 665 C. pr. civ.

Împotriva modului în care executorul judecătoresc a adus la îndeplinire actele de executare a popririi asigurătorii, persoana interesată poate face contestație, conform art. 955 alin. (4) coroborat cu art. 971 alin. (1) C. pr. civ. Practic, art. 955 alin. (4) instituie o normă de trimitere la prevederile dreptului comun referitoare la contestația la executare, în speță, la prevederile art. 712 C. pr. civ.

Singurul motiv care atrage de drept desființarea popririi asigurătorii este nedepunerea de către creditorul popritor a cauțiunii în termenul stabilit de către instanța de judecată. Art. 954 C. pr. civ. obligă instanța de judecată ca, în situația în care a decis obligația creditorului de a plăti o cauțiune, să stabilească și termenul în care acesta este obligat să o depună. În temeiul art. 956 teza a II-a C. pr. civ., desființarea popririi este constatată printr-o încheiere definitivă, care se dă fără citarea părților.

Art. 957 coroborat cu art. 970 alin. (1) C. pr. civ. reglementează cazurile și condițiile în care instanța de judecată poate dispune ridicarea popririi asigurătorii. Chiar dacă are aceiași finalitate, ridicarea popririi asigurătorii este fundamental diferită de desființarea acesteia. Principala demarcație dintre aceste instituții juridice este dată de cauzele care le determină. Art. 957 prevede două cauze care determină ridicarea popririi asigurătorii. Sintetic, acestea ar putea fi exprimate astfel: debitorul dă o garanție îndestulătoare [alin. (1)]; cererea principală a fost anulată, respinsă sau perimată ori s-a renunțat la judecarea ei [alin. (2)].

În cazul popririi asigurătorii nu se pune problema unei valorificări propriu-zise a sumelor de bani, titlurilor de valoare sau a altor bunuri mobile incorporale, ci eliberarea sau distribuirea

lor în condițiile prevăzute de art. 788 C. pr. civ. Practic, prin obținerea titlului executoriu, poprirea asigurătorie se convertește, prin efectul legii, în poprire executorie. Pe cale de consecință, creditorul popritor nu este obligat să procedeze la o nouă poprire a sumelor de bani, titlurilor de valoare sau a altor bunuri mobile corporale.

CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI FINALE

Analiza problematicii juridice asociată temei Tezei de doctorat scoate în evidență efortul constant și, de regulă, concordant al autorilor de literatură juridică română de a explica fundamentat și cu acuratețe științifică actualele reglementări interne referitoare la obligațiile patrimoniale dintre membrii familiei și instituția juridică a popririi, ca modalitate de executarea silită a unora dintre ele. Dacă unele reglementări anterioare, mai ales din materia popririi, au făcut obiect de dispută doctrinară, în prezent nu pot fi identificate asemenea cazuri.

De asemenea, cercetarea practicii judiciare incidente, cu câteva excepții soluționate pe calea recursului în interesul legii, nu relevă existența unor soluții jurisprudențiale neunitare.

În schimb, din analiza dispozițiilor legale incidente nu se poate avansa o asemenea afirmație.

Astfel, investigarea sistematică și chiar sistemică a acestora scoate la iveală existența unor aspecte care ar trebui să facă obiectul intervenției legiuitorului.

Abordarea acestor aspecte mi-a oferit prilejul să exprim puncte de vedere proprii, parte din ele finalizate cu propuneri *de lege ferenda*, adresate legiuitorului român.

În acord cu recomandările conducătorului științific, consider că, în cadrul unei teze de doctorat din domeniul dreptului, fundamentarea unor propuneri *de lege ferenda* reprezintă, nu numai o contribuție la procesul de perfecționare a diverselor reglementări juridice, ci chiar esența demersului științific pe care aceasta îl implică.

În continuare, consider util să prezint, în ordine cronologică și sintetic, o parte din propunerile *de lege ferenda* formulate în cuprinsul Tezei de doctorat.

1. Art. 324 alin. (4) C. civ. Dispune că, la acordarea beneficiului contractului de închiriere unuia dintre soți, trebuie să se țină seama de următoarele criterii: interesul superior al copiilor minori; culpa în desfacerea căsătoriei; posibilitățile locative ale foștilor soți. Aceste criterii au un neîndoielnic caracter limitativ. Practic, foștii soți nu pot invoca sau instanța de judecată nu poate reține și alte criterii în lipsa și, cu atât mai puțin, în prezența celor prevăzute de art. 324 alin. (4) C. civ. Spre exemplu, în practică există situații în care nu sunt copii din căsătorie sau adoptați de ambii foști soți, iar divorțul este pronunțat din vina ambilor soți și nici unul dintre foștii soți nu are posibilități locative proprii. În asemenea situații, foștii soți sau instanța de judecată se află în imposibilitate juridică de a recurge la alte criterii pentru a decide în legătură cu atribuirea

contractului de închiriere. Pentru aceste motive, am propus legiuitorului ca, *de lege ferenda*, să reformuleze dispozițiile art. 324 alin. (4) C. civ., astfel încât enumerarea acestor criterii să aibă doar rol exemplificativ.

2. Cuantumul indemnizației pentru mutarea fostului soț într-o altă locuință trebuie stabilit astfel încât, în temeiul art. 324 alin. (2) teza I C. civ., să asigure acoperirea cheltuielilor de instalare. Se poate observa că fostul soț, obligat la plata indemnizației, trebuie să suporte aceste cheltuieli în totalitate și nu doar o parte din ele. Această opțiune normativă este întemeiată pe principiul echității și pe împrejurarea că fostul soț, beneficiar al indemnizației, nu are nicio vină în desfacerea căsătoriei. În schimb, pentru fostul soț obligat la plata ei, aceasta acționează ca o adevărată sancțiune pecuniară. Dacă în situația în care divorțul a fost pronunțat din vina lui exclusivă, această soluție normativă se justifică, ea devine inechitabilă în cazul în care divorțul a fost pronunțat din vina ambilor soți ori prin acordul lor sau din motive de sănătate. De aceea, consider că dispozițiile art. 324 alin. (2) teza I C. civ. Ar trebui nuanțate, în așa fel încât să fie eliminată această situație inechitabilă. Am propus ca, *de lege ferenda*, după teza I, în cuprinsul art. 324 alin. (2) C. civ. Să fie introdusă o nouă teză cu următorul conținut: „dacă divorțul nu este imputabil soțului căruia nu i s-a atribuit beneficul contractului de închiriere, acesta va contribui la suportarea cheltuielilor de instalare a celuilalt soț într-o nouă locuință”.

3. În condițiile art. 394 alin. (1) C. civ., modificarea cuantumului prestației compensatorii poate avea loc exclusiv în situația în care se modifică semnificativ mijloacele debitorului sau resursele creditorului. Dispozițiile art. 394 alin. (1) C. civ. Sunt în contradicție cu prevederile art. 391 alin. (2) C. civ. În temeiul acestora, la stabilirea cuantumului prestației compensatorii, nu trebuie ținut cont numai de resursele soțului care o solicită și de mijloacele celuilalt soț, ci și de alte elemente, precum efectele lichidării regimului matrimonial, vârsta, starea de sănătate a soților etc. Pentru motive cde țin de principiul simetriei actelor juridice, consider oportun ca, *de lege ferenda*, dispozițiile art. 394 alin. (1) C. civ. Să fie modificate, în sensul că „instanța de judecată poate mări sau micșora prestația compensatorie, dacă s-au modificat semnificativ împrejurările existente la data stabilirii ei”.

4. De principiu, se pune problema dacă, interpretate *per a contrario*, dispozițiile art. 781 alin. (5) C. pr. Civ. Permit executarea silită a sumelor prevăzute de acestea pe altă cale. Față de finalitatea dispozițiilor art. 781 alin. (5) lit. a) – b) C. pr. Civ., consider că acestea nu implică o

interpretare *per a contrario*, ci una *a fortiori*. Drept urmare, sumele de bani care nu pot fi urmărite silit pe calea popririi, nu pot fi urmărite silit nici pe alte căi. Pentru evitarea interpretărilor diverse pe această temă și conservarea afecțiunii speciale a sumelor prevăzute de art. 781 alin. (5) C. pr. Civ., consider util ca, *de lege ferenda*, să fie schimbată topografia acestor dispoziții, eventual, în contextul art. 727 C. pr. Civ. De asemenea, din ipoteza acestor dispoziții ar trebui eliminată referirea restrictivă la poprire.

5. Pentru toate categoriile de venituri prevăzute de art. 727 alin. (1) C. pr. Civ. Se pune condiția de a fi plătite periodic și destinate asigurării mijloacelor de existență a debitorului. *Per a contrario*, nu intră sub incidența acestui text acele sume care nu se plătesc periodic și nici cele care nu sunt destinate asigurării mijloacelor de existență a debitorului. Spre exemplu, diverse recompense sau sporuri, neavând această finalitate, sunt excluse de la incidența acestui text. Se observă că sumele respective trebuie doar destinate asigurării mijloacelor de existență a debitorului. Drept urmare, art. 727 alin. (1) C. pr. Civ. Își găsește aplicabilitatea și atunci când, în fapt, debitorul utilizează aceste sume în alt scop. De asemenea, se constată că textul respectiv are în vedere exclusiv mijloacele de existență a debitorului. În realitate, cel mai adesea, salariul sau pensia debitorului sunt utilizate pentru a asigura cele necesare traiului și pentru membrii familiei acestuia (soț/soție sau copii). Având în vedere obligațiile morale și patrimoniale dintre soți și, în general, dintre membrii familiei, consider oportun ca, *de lege ferenda*, dispozițiile art. 727 alin. (1) C. pr. Civ. Să fie modificate, în sensul de a se referi la „mijloacele de existență a debitorului și membrilor familiei sale”.

6. Chiar dacă art. 784 C. pr. Civ. Nu prevede, consider că adresa de comunicare este considerată comunicată în momentul în care a fost primită de terțul poprit. Pentru identificarea cu precizie a momentului în cauză, în lipsa unor norme speciale derogatorii, trebuie avute în vedere regulile generale referitoare la comunicarea actelor de procedură, prevăzute de art. 153 și urm. C. pr. Civ. Pentru aceste motive consider că, *de lege ferenda*, ar putea fi preluată soluția prevăzută de art. 149 alin. (8) din Codul de procedură fiscală. Acest text prevede că „poprirea se consideră înființată din momentul primirii adresei de înființare de către terțul poprit”. Mai mult, acest text obligă terțul poprit să înregistreze adresa, indicând ziua și ora de primire a adresei de înființare a popririi.

7. În legătură cu dispozițiile art. 785 alin. (2) C. pr. Civ., se poate observa că se referă exclusiv la „garanția ipotecară”, fiind omise alte garanții reale, prevăzute la alin. (1). În opinia mea, ne aflăm în prezența unei neglijențe de normare. Dacă se va decide păstrarea actualelor dispoziții ale art. 785 alin. (2) C. pr. Civ., va trebui ca, *de lege ferenda*, să fie completate cu această expresie, pentru a fi în armonie cu prevederile alin. (1).

8. Pentru a nu fi confundată cu una dintre soluțiile ce poate fi adoptată în urma soluționării cererii de validare a popririi, se impune modificarea denumirii acestei instituții juridice. Eventual, aceasta ar putea fi redenumită, la fel ca în materie fiscală, „menținerea sau desființarea popririi”.

9. Pentru a asigura celeritatea soluționării cauzelor de validare a popririi, dispozițiile art. 790 C. pr. Civ. Ar trebui completate, eventual prin introducerea unui nou alineat, care să prevadă că „judecată se face de urgență și cu precădere”;

10. Pentru a fi puse de acord cu prevederile art. 784 alin. (1), partea de început a dispozițiilor art. 790 alin. (1) C. pr. Civ. Ar trebui reformulate, în sensul că, „dacă terțul poprit nu consemnează sumele și bunurile indisponibilizate, creditorul urmăritor, debitorul sau executorul judecătoresc....”.

11. Pentru eliminarea ambiguităților generate de termenul „de cel mult o lună de zile”, prevăzut de art. 790 alin. (1), dar și de alte texte ale Codului de procedură civilă, dispozițiile acestuia ar trebui modificate, în sensul înlocuirii expresiei „cel mult o lună de zile” cu expresia „cel mult 30 de zile”.

12. Dispozițiile art. 790 alin. (3) teza I C. pr. Civ. Ar trebui completate, astfel încât judecata cererii de validare a popririi să se facă și cu citarea prealabilă a executorului judecătoresc.

13. Pentru evitarea ambiguităților și interpretărilor diverse, dispozițiile art. 791 C. pr. Civ. Ar trebui reformulate, în sensul că „hotărârea cu privire la menținerea sau desființarea popririi este supusă apelului....”.

14. Prevederile art. 791 C. pr. Civ. Ar trebui completate cu un nou alineat, care să prevadă că „judecata apelului se face de urgență și cu precădere”.

15. În cazul popririi asigurătorii, obiectul acesteia nu include și sumele de bani, titlurile de valoare sau alte bunuri mobile incorporale deținute în numele debitorului de o terță persoană,

așa cum se întâmplă, potrivit art. 781 alin. (1) C. pr. Civ., în cazul popririi executorii. În condițiile în care, în ambele variante, valorile aparțin debitorului, pentru identitate de rațiune, se impune ca acestea să poată fi poprite asigurător, indiferent că sunt datorate sau deținute în numele debitorului de o terță persoană. Pentru aceste motive, consider că, *de lege ferenda*, dispozițiile art. 970 C. pr. Civ. Ar trebui completate, în sensul că „poprirea asigurătorie se poate institui și asupra sumelor de bani, titlurilor de valoare sau altor bunuri mobile corporale deținute în numele debitorului de o terță persoană”.

16. Textul art. 953 alin. (2) C. pr. Civ. Nu pune condiția exigibilității creanței. Din moment ce alineatul următor reglementează explicit cazul în care creanța nu este exigibilă, consider că, în ipoteza prevăzută de alin. (2) ne aflăm în prezența unei greșeli de normare care, *de lege ferenda*, ar trebui remediată.

17. În cazul popririi asigurătorii, individualizarea sumelor de bani, a titlurilor de valoare sau a altor bunuri mobile corporale este necesară, nu doar pentru stabilirea cauțiunii în condițiile art. 953 alin. (2) C. pr. Civ., ci chiar pentru instituirea măsurii asigurătorii, ca atare. Sub acest aspect, este imposibil de imaginat instituirea unei măsuri asigurătorii fără ca instanța de judecată să stabilească *in concreto* sumele de bani, titlurile de valoare sau alte bunuri mobile corporale ce vor fi indisponibilizate pe această cale. Acest argument este irefutabil în susținerea faptului că, dimpotrivă, creditorul trebuie îndatorat să individualizeze valorile ce urmează a fi poprite prin cererea de instituire a popririi. Pentru aceste motive, consider oportun ca, *de lege ferenda*, dispozițiile art. 954 alin. (1) teza a II-a C. pr. Civ. Să fie modificate, în sensul eliminării negației *nu*.

18. Chiar dacă 956 C. pr. Civ. Nu prevede, opiniez că instanța competentă să dispună desființarea popririi este instanța de judecată care a instituit măsura. Pentru evitarea interpretărilor diverse pe această temă, sugerez legiuitorului ca, *de lege ferenda*, să prevadă în mod expres această competență.

19. Pentru identitate de rațiune, consider că, și în cazul prevăzut de art. 957 alin. (1) C. pr. Civ., competența de ridicare a popririi asigurătorii ar trebui să revină aceleași instanțe de judecată. Pentru evitarea interpretărilor diverse pe această temă, sugerez legiuitorului ca, *de lege ferenda*, să completeze dispozițiile art. 957 alin. (1) C. pr. Civ., în sensul că „instanța competentă este cea care a încuviințat măsura”.

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

I. TRATATE, MONOGRAFII, CURSURI UNIVERSITARE

1. Adam, Ioan, Savu, Codruț Nicolae, *Legea procedurii insolvenței. Comentarii și explicații*, Editura C. H. Beck, București, 2006;
2. Alexandresco, Dimitrie, *Explicațiunea teoretică și practică a dreptului civil român*, Vol. IV, Tipografia națională, Iași, 1900;
3. Angheni, Smaranda, *Drept civil. Teoria generală a obligațiilor*, Editura Oscar Print, 1995;
4. Aniței, Nadia Cerasela, *Convenția matrimonială în dreptul internațional privat*, Editura C. H. Beck, București, 2013;
5. Atasiei, Daniel, Țiț, Horia, *Mica reformă în justiție – Legea nr. 202/2010 comentată*, Editura Hamangiu, București, 2011;
6. Baias, Flavius Antoniu, Chelaru, Eugen, Constantinovici, Rodica, Macovei, Ioan (coordonatori), *Noul Cod civil. Comentariu pe articole*, Editura C. h. Beck, București, 2012 (Ediția nr. 1), respectiv 2014 (Ediția a 2-a);
7. Bîrsan, Corneliu, *Convenția europeană a drepturilor omului. Comentariu pe articole*, Vol. I., *Drepturi și libertăți*, Editura C. h. Beck, București, 2005;
8. Bodoașcă, Teodor, *Competența instanțelor judecătorești în materie civilă*, Ediția a II-a, Editura All Beck, București, 2002;
9. Bodoașcă, Teodor, *Dreptul familiei* Ediția a 3-a, Editura universul Juridic, București, 2015;
10. Bodoașcă, Teodor, Nour, Ovidiu Sorin, *Teoria generală a obligațiilor*, Editura Universul Juridic, București, 2011;
11. Bodoașcă, Teodor, T. Drăghici, *Prelegeri de răspundere civilă*, Editura „Dimitrie Cantemir”, Tîrgu - Mureș, 2008;
12. Boroii, Gabriel (coordonator), Spineanu–Matei, Octavia, Constanda, Andreia, Negrilă, Carmen, Dănăilă, Veronica, Theohari, Delia Narcisa, Răducan, Gabriela, Gavriș, Marcel Dumitru, Păncesu, Flavius, Eftimie, Marius, *Noul Cod de procedură civilă. Comentariu pe articole*, Vol. I, Editura Hamangiu, București, 2013;

13. Boroι, Gabriel, Rădescu, Dumitru, *Codul de procedură civilă comentat și adnotat*, Editura All, București, 1994;
14. Boroι, Gabriel, Rădescu, Dumitru, *Codul de procedură civilă comentat și adnotat*, Editura All, București, 1994;
15. Boroι, Gabriel, Stancu, Mihaela, *Drept procesual civil*, Editura Hamangiu, București, 2015;
16. Boroι, Gabriel, Teohari, Delia Narcisa, *Noul Cod de procedură civilă și Legea de punere în aplicare. Analiza modificărilor și completărilor aduse prin legea nr. 138/2014*, Editura Hamangiu, București, 2014;
17. Briciu, Traian, *Măsurile asigurătorii în procesul civil*, Editura C. H. Beck, București, 2008;
18. Brun, Philippe, *Responsabilité civile extracontractuelle*, 2eme Édition, Litec, Paris, 2009;
19. Cadiet, Loïc, Jeuland, Emmanuel, *Droit judiciaire privé*, Litec, Paris, 5eme Éditions, Paris, 2006;
20. Cădere, Victor, *Tratat de procedură civilă*, Editura națională, București, 1928;
21. Căpățână, Octavian, *Legislația cambială*, Editura Lumina Lex, București, 1994;
22. Ciobanu, Viorel Mihai, Briciu, Traian, Dinu, Claudiu Constantin, *Drept procesual civil*. Ediția a 2-a, Editura Național, 2018;
23. Ciobanu, Viorel Mihai, Nicolae, Marian (coordonatori), *Noul Cod de procedură civilă comentat și adnotat*, Editura Universul Juridic, București, 2013;
24. Ciobanu, Viorel Mihai, *Tratat teoretic și practic de procedură civilă*, Vol. I (1996) și II (1997), Editura Național, București;
25. Cornu, Gérard, Foyer, Jean, *Procédure civile*, 3eme Éditions, Presses Universitaires de France, Paris, 1996;
26. Cornu, Gérard, Foyer, Jean, *Procédure civile*, 6eme édition, Dalloz, Paris, 1976;
27. Costin, Mircea N., Leș, Ioan, Minea, Mircea Ștefan, Costin, Călin Mircea, Spinei, Sebastian, *Dicționar de procedură civilă*, Editura Hamangiu, București, 2007;
28. Cotoi, Emilia, *Incidente în procedura de executare silită*, Editura Universul Juridic, București, 2009;
29. Couture, Eduardo Juan, *Fundamentos del derecho procesal civil*, Ediția a 3-a, Editura Depalma, Buenos Aires, 1981;

30. Dan, Emilian, *Codul de procedură civilă comentat și adnotat*, Ediția a III-a, Editura Librăriei Socec&Comp., București, 1921;
31. Deleanu, Ion, *Tratat de procedură civilă*, Volumul II, Editura Servo-Sat, 2011;
32. Deleanu, Ion, *Tratat de procedură civilă*, Volumul I, Noul Cod de procedură civilă, Editura Universul juridic, București, 2013
33. Dinu, Mădălina, Stanciu, Roxana, *Executarea silită in Codul de procedura civilă*, Ediția a 2-a, *Comentariu pe articole*, Editura Hamangiu, București, 2019;
34. Dogaru, Ion, Drăghici, Pompil, *Drept civil. Teoria generala a obligațiilor*, Ediția a 3-a, Editura C. H. Beck, 2019;
35. Donnier, Marc, Donnieri, Jean Baptiste, *Droies d'exécution et procédures de distribution*, 7me Édition, Litec, Paris, 2003;
36. Economu, Radu, *Manual practic de drept cambial*, Editura Lumina Lex, București, 1996;
37. Florescu, Dumitru A. P., Coman, Paul, Mrejeru, Theodor, Safta, Marieta, Bălașa, Gabriel, *Executarea silită. Reglementare, doctrină, jurisprudență*, Ediția a 5-a, Editura C. H. Beck, București, 2009;
38. Frentiu, Gabriela Cristina, Băldean, Denisa Livia, *Noul Cod de procedură civilă comentat și adnotat*, Editura Hamangiu, București, 2013;
39. Fricero, Natalie, *Les nouvelles procédure d'exécution*, Editure Montchrestien, Paris, 1993;
40. Fricero, Natalie, *Procédures civiles d'exécution. Voies d'exécution. Procédures de distribution*, 3-e Éditions., Editura Gualino, Paris, 2013;
41. Garsonnet, Eugène, *Traité Théoretigue et pratique de procédure*, Vol. III, Paris, 1888;
42. Gaudement-Tallon, Hélène, *Compétence et exécution des jugements en Europe, Règlement nr. 44/2001, Convention de Bruxelles et de Lugano*, 4me Édition, LGDJ, Paris, 2010;
43. Gârbuleț, Ioan, *Actele executorului judecătoresc*, Editura Universul Juridic, București, 2014;
44. Gârbuleț, Ioan, *Executarea silită directă*, Editura Universul Juridic, București, 2013;
45. Gârbuleț, Ioan, Stoica, Adrian, *Ghid practic de executare silită. Explicații, cereri, formulare*, Ediția a 2-a, Editura Hamangiu, București, 2010;

46. Hamangiu, Constantin, *Codul civil adnotat*, Vol. I, București, 1925;
47. Hanga, Vladimir, *Mic dicționar juridic*, Editura Lumina Lex, București, 2005;
48. Herovanu, Eugen, *Principiile procedurii judiciare*, Institutul de Arte Grafice „Lupta”, Stroilă, București;
49. Herovanu, Eugen, *Teoria execuțiunii silite – cercetări în domeniul problemelor ei fundamentale*, Editura Librăriei „R. Cioflec”, București, 1942;
50. Herovanu, Eugen, *Teoria execuțiunii silite*, Editura Cioflec, București, 1942;
51. Ioan, Mara, Maierean, Laura Elena, *Dreptul familiei*, Editura Universitară, București, 2014;
52. Jeffrey, A., Parisot, D., *Procédure civile d'exécution*, Paris, 1967;
53. Jugastru, Călina, *Drept civil. Teoria Generală a obligațiilor*, Editura Universul Juridic, 2017;
54. Labordé, Lacoste Marcel, *Cours élémentaire de procédure civile et voies d'exécution* 3ème Editions, Sirey, Paris, 1956;
55. Lesviodax, Alexandru, *Contestația la executare în materie civilă*, Editura Științifică, București, 1967;
56. Leș, Ioan, *Comentariile Codului de procedură civilă*, Vol. II, Editura All Beck, București, 2001;
57. Leș, Ioan, *Noul Cod de procedură civilă. Comentariu pe articole*, Ediția a 2-a, Editura C. H. Beck, București, 2015;
58. Leș, Ioan, *Participarea părților în procesul civil*, Ediția a 2-a, Editura C. H. Beck, București, 2008;
59. Leș, Ioan, *Proceduri speciale reglementate de Codul de procedură civilă*, Editura Dacia, Cluj – Napoca, 1999;
60. Leș, Ioan, *Sanctiunile procedurale în procesul civil*, Ediția a 3-a, revizuită, Editura Hamangiu, București, 2008;
61. Leș Ioan, *Sisteme judiciare comparate*, Editura C. H. Beck, București, 2007;
62. Leș, Ioan, *Tratat de drept procesual civil*, Ediția a 5-a, Editura C. H. Beck, București, 2010;
63. Leș, Ioan; (coordonator), Jugastru, Călina, Lozneanu, Verginel, Circa, Adrian, Hurubă, Eugen, Spinei, Sebastian, *Tratat de drept procesual civil*, Vol. II, *Căile de atac*.

- Proceduri Speciale. Executarea Silită. Procesul civil internațional.* Editura Universul Juridic, 2015;
64. Lozneanu, Verginel, Pârvu, Liviu, *Drept procesual civil*, Editura Cermaprint, București, 2010;
 65. Lucaciuc, Ștefan Ioan, *Contestația la executare în reglementarea noului Cod de procedură civilă*, Editura Hamangiu, București, 2014;
 66. Motica, R. Adina, *Dreptul civil al familiei. Raporturile nepatrimoniale*, Ediția a 2-a. *Curs teoretic si practic*, Editura Universul Juridic, 2018;
 67. Negulescu, Demetru, *Executarea silită*, Vol. I, *Principiile generale*, Tipografia „Gutenberg”, București, 1910;
 68. Negulescu, Demetru, *Teoria popririi*, București, 1904;
 69. Oprina, Evelina, Bozeșan, Vasile, *Executarea silită – dificultăți și soluții practice*, Vol. II, Editura Universul Juridic, București, 2017;
 70. Oprina, Evelina, *Drept procesual civil*, Vol. I, *Teoria Generală*, Editura Universul Juridic, București, 2019;
 71. Oprina, Evelina, *Executarea silită în procesul civil*, Ediția a 4-a, revăzută și adăugită, Editura Universul Juridic, București, 2013;
 72. Oprina, Evelina, Gârbuleț, Ioan, *Tratat teoretic și practic de executare silită*, Vol. I și II, Editura Universul Juridic, București, 2013;
 73. Piperea, Gheorghe, ș.a., *Noul Cod de procedură civilă. Note. Corelații. Explicații*, Editura C. H. Beck, București, 2012;
 74. Pop, Liviu, Popa, Ionuț Florin, Vidu, Stelian Ioan, *Tratat elementar de drept civil. Obligațiile*, Editura Universul Juridic, București, 2012;
 75. Pop, Teofil, *Valorificarea creanțelor prin poprire*, Editura Științifică, București, 1972;
 76. Pop, Teofil, *Valorificarea creanțelor prin poprire*, Editura Științifică, București, 1942;
 77. Porumb, Grațian, *Codul de procedură civilă comentat și adnotat*, Vol. II, Editura Științifică, București, 1962;
 78. Porumb, Grațian, *Codul de procedură civilă, comentat și adnotat*, Vol. I, Editura Științifică, București 1960;
 79. Porumb, Grațian, *Teoria generală a executării silite și unele proceduri speciale*, Editura științifică, București, 1964;

80. Prévault, Jacques, Vicient, Jean, *Voies d'exécution*, Dalloz, 1997;
81. Răducan, Gabriela, *Dreptul executării silite. Titlul executoriu european*, Editura Hamangiu, București, 2009;
82. Rebeca, Ion, *Executarea silită prin poprire*, Editura Hamangiu, București, 2007;
83. Selejan-Guțan, Bianca, *Drept Constituțional și Instituții Politice*, Vol. II, Editura Hamangiu, 2016;
84. Sion, Constantin, *Căile de execuție*, Iași, 1943;
85. Spinei, Sebastian, *Aspecte privind procedura suspendării executării în cadrul recursului în procesul civil*, în *Pandectele române*, nr. 3/2006;
86. Stanciu, Gheorghe, *Urmărirea și predarea silită a bunurilor mobile*, Editura Universul Juridic, București, 2009;
87. Stătescu, Constantin, Bîrsan, Corneliu, *Teoria generală a obligațiilor*, Editura Academiei, București, 1981;
88. Stoenescu, Ilie, Hilsenrad, Arthur, Zilberstein, Savelly, *Tratat teoretic și practic de procedură a executării silite*, Editura Academiei, București, 1966;
89. Stoenescu, Ilie, Zilberstein, Savelly, *Executarea silită în procesul civil*, Editura științifică și enciclopedică, București, 1983;
90. Stoenescu, Ilie, Zilberstein, Savelly, *Tratat de drept procesual civil*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1977;
91. Sudit, D., *Poprirea*, Editura Cartea Românească, București, 1936;
92. Tabacu, Andreea, *Drept procesual civil*, Editura Universul Juridic, București, 2013;
93. Tăbârcă, Mihaela, *Drept procesual civil*, Vol. I și II, Editura Universul Juridic, București, 2013;
94. Tăbârcă, Mihaela, Buta, Gheorghe, *Codul de procedură civilă comentat și adnotat cu legislație, doctrină și jurisprudență*, Editura Universul Juridic, București, 2007;
95. Tereacă, Cornel Toma, *Urmărirea silită a bunurilor imobile*, Editura Universul Juridic, București, 2014;
96. Țîț, Horia, *Executarea silită. Partea generală.*, Editura Hamangiu, București, 2016;
97. Țambulea, Alina Gabriela, *Executarea silită. Practică judiciară*, Editura Hamangiu, București, 2008;

98. Ungureanu, Alina Mihaela, *Contestația la executare în procesul civil*, Editura Universul Juridic, București, 2012;
99. Vasilescu, Paul, *Drept civil. Obligații*, Editura Hamangiu, București, 2012;
100. Vicol, Constantin, *Poprirea*, București, 1943;
101. Zilberstein, Savelly, Ciobanu, Viorel Mihai, Băcanu, Ion, *Drept procesual civil. Executarea silită*, Editura Lumina lex, București, 1998;
102. Zilberstein, Savelly, Ciobanu, Viorel Mihai, *Tratat de executare silită*, Editura Lumina Lex, București, 2001;
103. Zotta, Constantin, *Codul de procedură civilă adnotat*, Vol. II, Tipografia Națională Râmnicu – Sărat, 1932;

II. STUDII ȘI ARTICOLE

1. Beligrădeanu, Șerban, *Admisibilitatea înființării și validării popririi asupra ajutorului de șomaj*, în *Dreptul*, nr. 10-11/1991;
2. Bodoașcă, Teodor, *Aspecte critice privind obligația de întreținere în reglementarea Codului civil (Legea nr. 287/2009)*, în revista *Dreptul* nr. 4/2012;
3. Bodoașcă, Teodor, *Contribuții la studiul obligației legale de întreținere a copilului de către părinți*, în revista *Dreptul* nr. 7/2007;
4. Bodoașcă, Teodor, *Contribuții la studiul regimului juridic actual al drepturilor locative ale soților decurgând din închirierea unei locuințe*, în revista *Dreptul* nr. 1/2003;
5. Bodoașcă, Teodor, *Discuții privitoare la sfera de aplicare a dispozițiilor art. 1000 alin. 1 (teza întâi) din Codul civil*, în revista *Dreptul* nr. 10/2006;
6. Bodoașcă, Teodor, Maftei, Iulian, *Locuința familiei, bunurile care o mobilează sau decorează în statornicirea noului Cod civil*, în revista *Dreptul* nr. 6/2013;
7. Bodoașcă, Teodor, *Opinii privind caracterul constitutiv sau translativ de drepturi reale imobiliare al înscrierilor în cartea funciară*, în revista *Dreptul* nr. 5/2006;

8. Bodoaşcă, Teodor, Saharov, Natalia, *Aspecte practice privind lipsa comunicării actelor administrativ-fiscale invocată în cadrul contestației la executare*, în Revista română de executare silită, nr. 4/2014;
9. Bodoaşcă, Teodor, Saharov, Natalia, *Considerații critice în legătură cu reglementarea bunurilor în noul Cod civil*, în revista Dreptul nr. 1/2014;
10. Dragoș, Bogdan, *Timbrarea cererilor de poprire în care sunt indicați mai mulți terți propriți*, în Revista de drept comercial, nr. 7/1986;
11. Frentiu, Gabriela Cristina, *Considerații în legătură cu încuviințarea executării silite*, în Dreptul, nr. 1/2013;
12. Gârbuleț, Ioan, *Principiile fundamentale ale executării silite*, în Revista de executare silită, nr. 3/2010;
13. Godeanu, Narcis, *Obligația alimentară. Acțiune recursorie a unui organism public subrogat în drepturile creditorului de alimente. Competența teritorială specială stabilită prin Convenția de la Bruxelles din anul 1968 privind competența judiciară și de executare în materie civilă și comercială*, în Dreptul, nr. 1/2006;
14. Hilsenrad, Arthur, *Despre poprire*, în Justiția nouă, nr. 9/1963;
15. Ionescu, Bogdan, *Considerente asupra noțiunii de urgență în materia ordonanței președințiale*, în Revista română de drept privat, nr. 4/2009;
16. Ioniță, Gheorghe Iulian, *Aspecte de drept comparat privind statutul executorului judecătoresc și particularitățile angajării răspunderii penale a acestuia*, în Revista română de executare silită, nr. 2/2011;
17. Leș, Ioan, *Mijloace procedurale destinate a remedia și reforma greșelile săvârșite în cursul executării silite*, în Acta Universitatis Cibiniensis, nr. 1/2001;
18. Leș, Ioan, Stoica, Adrian, *Statutul profesiei de executor judecătoresc în lumea contemporană: realități și perspective*, în Revista română de executare silită, nr. 3/2011;
19. Leș, Ioan, Stoica, Adrian, *Titlul executoriu european pentru creanțe necontestate*, în Revista română de executare silită, nr. 2/2008;

20. Pașalega, Dumitru, *Cu privire la executarea hotărârilor de executare a popririi și de menținere a popririi*, în *Justiția Nouă*, nr. 5/1960;
21. Pădurariu, Gabriela, *Considerații privind suspendarea cursului prescripției dreptului de a cere executarea silită când debitorul sustrage veniturile și bunurile de la urmărire*, în *Revista română de executare silită*, nr. 3/2010;
22. Sitaru, Alexandru, *Unele aspecte ale contestației la executare în civil*, în *Legalitatea Populară* nr. 3/1957;
23. Sîngeorzan, Diana Persida, Popa, Cristian Nicolae, *Discuții în legătură cu suspendarea executării silite*, în *Dreptul*, nr. 4/2002.
24. Tabacu, Andreea, *Hotărârea judecătorească, titlu executoriu potrivit noului Cod de procedură civilă*, în *Revista română de executare silită*, nr. 3/2012;
25. Trăilescu, Anton, *Noul Cod Civil. Comentariu pe articole*, Editura C. H. Beck, București, 2012;
26. Turcu, Ion, *Aspecte controversate ale popririi bancare*, în *Revista română de drept*, nr. 12/1997;
27. Vurdea, C. Ion, *Intervertirea executării silite directe în executare silită indirectă*, în *Revista română de drept*, nr. 10/1974;

III. PRACTICĂ JUDICIARĂ

1. Barbu, C. Mihail, *Noul Cod de procedură civilă. Jurisprudență rezumată*, Editura C. H. Beck, București, 2014;
2. Iacob, Iulia, *Probleme de practică judiciară legate de înființarea și obiectul popririi*, în *Revista română de drept*, nr. 10/1997;
3. Nica, Cristina, *Executarea silită. Practică judiciară*, Editura Hamangiu, București, 2008;
4. Perju, Pavel, *Probleme de drept civil și procesual civil în practica Secției civile a Înaltei Curți de Casație și Justiție*, în *Dreptul*, nr. 11/20002;

5. Perju, Pavel, *Sinteză teoretică a jurisprudenței Curții de Apel Suceava în domeniile dreptului civil și dreptului procesual civil*, Semestrul I/1997, în *Dreptul*, nr. 1/1998;
6. Perju, Pavel, *Sinteză teoretică și practică a instanțelor judecătorești din circumscripția Curții de Apel Suceava în materia dreptului procesual civil*, în *Dreptul*, nr. 1/1995;
7. Pietreanu, Simona Gina, Gavriș, Marcel Dumitru, *Executarea silită. Culegere de practică judiciară*, Editura Wolters Kluwers, 2009
8. Pop, Traian, *Din practica judiciară în materie de poprire*, în *Revista română de drept*, nr. 5/1969;
9. Pop, Traian, *Examen teoretic al unor soluții pronunțate de instanțele de judecată în materie de poprire*, în *Revista română de drept*, nr. 5/1968;
10. Rizeanu, Dimitrie, *Din practica judiciară în materie de poprire*, în *Legalitatea populară*, nr. 12/1956;
11. Stanciu, Gheorghe, *Validarea popririi. Practică judiciară*, Editura Hamangiu, București, 2011;
12. Tăbăraș, Manuela, *Contestația la executare. Culegere de practică judiciară*, Editura All Beck, București, 2005;
13. Turianu, Corneliu, *Procedura civilă. Culegere de practică judiciară*, Editura C. H. Beck, București, 2008;
14. Zilberstein, Savelly, Deak, Francisc, Bîrsan, Corneliu, Petrescu, Ada, Ciobanu, Viorel Mihai, Mihai, Lucian, *Îndreptar interdisciplinar de practică judiciară*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1993;
15. Zilberstein, Savelly, Ciobanu, Viorel Mihai, *Drept procesual civil. Îndreptar de practică judiciară*, București, 1980;
16. Zotta, Constantin, *Codul de procedură civilă adnotat*, Vol. III, Tipografia Națională, 1932;
17. Zotta, Constantin, *Codul de procedură civilă adnotat*, Vol. IV, Râmnicu Sărat, 1931.